

ВІСНИК *української громади в Хорватії* **VJESNIK** *ukrajinske zajednice u Hrvatskoj*

Загреб, 2015 - номер 36

Zagreb, 2015 - broj 36

УКРАЇНЬКА ГРОМАДА РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

УКРАЇНЬКА ГРОМАДА
МІСТА ЗАГРЕБА

КУЛ УКРАЇНЦІВ "КОБЗАРИ"
ЗАГРЕБ

«Дніпро» Річка

«Україна» Славонський Брод

Каніжа

Ім. Андрія Пелиха - Шумче

Ім. Лесі Українки - Осієк

Ім. Івана Франка - Вуковар

Izdavač: **Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske**
Видавець: **Українська громада Республіки Хорватія**
Remetinečka cesta 79A, 10 000 Zagreb
Tel: **01/370-1939** ; Fax: **01/370-1936**
e-mail: **ukrajinskazajednica.hr@gmail.com**
MB: **2331748** ; OIB: **35971824466**
Žiro račun u Hypo Alpe-Adria banci: **2500009-1102188395**
Uredništvo Vjesnika: **Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek**
Tel: **098/1933-288** ; e-mail: **vjesnikuz@gmail.com** ; ISSN **1847-327X**
"Vjesnik" je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje
Naklada: **1200 primjeraka**
Tisak: **Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek**

За видавця: **Микола Застрижний**
За издавача: **Nikola Zastrižni**
Головний редактор: **Оксана Мартинюк**
Glavni urednik: **Oksana Martinjuk**
Редакція: **Борис Гралюк, Михайло Семенюк, Оксана Стурко**
Uredništvo: **Boris Graljuk, Mihajlo Semenjuk, Oksana Sturko**
Лектор хорватської мови: **Нівес Романек**
Lektor hrvatskog jezika: **Nives Romanjek**
Коректор: **Єсенка Миськів**
Korektor: **Jesenska Miškv**
Дизайн та комп'ютерна верстка: **Назар Стурко**
Dizajn i kompjuterski prijelom: **Nazar Sturko**

Vjesnik ukrajinske zajednice u Hrvatskoj izlazi uz financijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine RH

ЗМІСТ - SADRŽAJ

NOVOSTI IZ SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE

- 4 Rješenje o imenovanju dijela članova Savjeta za nacionalne manjine
4 Održana 62. sjednica Savjeta za nacionalne manjine RH

NOVOSTI IZ DJELATNOSTI UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE

НОВИНИ З ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

- 5 Opet zajedno za Ukrajinu kroz humanitarnu akciju. *Tetjana Ramač*
5 U Splitu održana velika humanitarna akcija na podršku Ukrajine
5 U Zagrebu održan susret s poznatim ukrajinskim piscima Myroslavom Dočyncem i Jurijem Nykolyšynom
5 Ukrajina i Hrvatska koordinirale su djelovanje u okvirima međunarodnih organizacija glede zaštite teritorijalnog integriteta i suvereniteta Ukrajine
6 Priopćenje u povodu nezakonitog pripojenja Krima Ruskoj federaciji
6 Održana Sjednica uredništva "Vjesnika ukrajinske zajednice u Hrvatskoj". *Mihajlo Semenjuk*
7 Mediterraneo. Дні хорватської культури у Львові. *Давор Лагудза*
7 Mediterraneo. Dani hrvatske kulture u Ljvivu. *Davor Lagudza*
8 U Zagrebu predstavljena knjiga "Ukrajinski Karpati: etnogeneza-arheologija-etnologija". *Jesenska Miškov*
8 "Putovanje kroz nastavne predmete". *Ivan Semenjuk*
9 Izabran novi predsjednik i novo vodstvo UKPD "Ivan Franko" – Vukovar. *Tetjana Ramač*

ВІСТІ З УКРАЇНИ - VIJESTI IZ UKRAJINE

- 10 Надію Савченко переводять до Московської лікарні, - адвокат Марк Фейгін
10 Ukrajina zabranila komunističku i nacističku propagandu
10 Парламент заборонив пропаганду комуністичного та нацистського режимів
10 Рада визнала УПА, УНР та інші організації борцями за незалежність
11 Україна і НАТО підписали меморандум про поглиблення співпраці
11 Президент Світового Конгресу Українців завершив робочий візит до Брюсселю у справі підсилення міжнародної підтримки України
12 В Україні триває рік пам'яті Андрея Шептицького

DJELATNOST NAŠIH DRUŠTAVA - ДІЯЛЬНІСТЬ НАШИХ ТОВАРИСТВ

- 13 Концерт "Святкова музична палітра" у Чірколо. *Ольга Камінська*
14 Proslava Josipova u Lipovljanima kroz bogati kulturni program. *Ivan Semenjuk*
15 Aktivnosti UKPD "Kobzar" - Zagreb. *Slavko Burda*
16 Aktivnosti UKPD "Ukrajina" – Slavonski Brod tijekom ožujka i travnja 2015. *Jasna Bek*
16 "Ljudi koji čine grad". *Tetjana Ramač*

ЦЕРКВА - НАШ ГОЛОВНИЙ ОСЕРЕДОК

- 17 Перше Причастя в Осієку. *Лідія Стурко*
18 Святкуючи Рік Пам'яті Митрополита Андрея Шептицького

USKRS U TRADICIJI UKRAJINACA - ВЕЛИКОДНІ ТРАДИЦІЇ

- 19 Маніфестація у Осієку "Кольорові писанки фарбами міста". *Олеся Мартинюк*
19 U Kaniži svečano proslavljen Uskrs. *Mirjana Has*
20 Tradicija Cvjetnice ili "Vrbove nedjelje" kod Ukrajinaca. *Tatjana Šagadin*
20 Predstavljanje ukrajinskih uskrasnih običaja u sklopu programa "Tradicija koja nas spaja". *Tatjana Šagadin*
21 U Osijeku održana radionica izrade pisanica. *Lidija Sturko*
22 Гурткове заняття перед Великоднем. *Тетяна Рамач*
23 Великдень у Осієку. *Лідія Стурко*
24 Tradicijsko oslikavanje pisanica u Novskoj. *Ivan Semenjuk*
24 Doprinos obilježavanju Uskrsa u Lipovljanima. *Ivan Semenjuk*
25 Вербна неділя у Вуковарі. *Тетяна Рамач*
25 У Вуковарі урочисто відсвяткували Христове Воскресіння. *Тетяна Рамач*
26 U Šumeću svečano obilježen najveći kršćanski blagdan – Uskrs. *Ozana Stasjuk*
26 U Lipiku održana radionica ukrašavanja pisanica voskom. *Ivan Semenjuk*
27 Великдень в українській літературі. *Давор Лагудза*
28 Tema Uskrsa u ukrajinskoj književnosti. *Davor Lagudza*

POVIJESNE LIČNOSTI UKRAJINE

- 30 Klasik svjetske i pionir ukrajinske nacionalne kinematografije Oleksandr Dovženko. *Sergej Burda*

На обкладинці: Митрополит Української греко-католицької церкви Андрей Шептицький
На насловnoj strani: Mitropolit Ukrajinske grkokatoličke crkve Andrej Šeptyckij

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 36. stavka 1. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine, br. 155/2002, 47/2010, 80/2010 i 93/2011) i članka 31. stavka 4. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 150/2011 i 119/2014), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 12. ožujka 2015. godine donijela

RJEŠENJE

o imenovanju dijela članova Savjeta za nacionalne manjine

1. Za članove Savjeta za nacionalne manjine, iz reda osoba koje predlažu vijeća nacionalnih manjina, s danom 27. ožujka 2015. godine, imenuju se:

- mr.sc. **Renata Trischler**, predložnica Vijeća njemačke nacionalne manjine
- **Darko Šonc**, predložnik Vijeća slovenske nacionalne manjine
- **Marija Semenjuk Simeunović**, predložnica Vijeća ukrajinske nacionalne manjine
- **Zvonko Kostelnik**, predložnik Vijeća rusinske nacionalne manjine
- **Branka Baksa**, predložnica Vijeća slovačke nacionalne manjine

2. Za članove Savjeta za nacionalne manjine, iz reda istaknutih kulturnih, znanstvenih, stručnih i vjerskih djelatnika, koje su za članove predložile manjinske udruge i druge organizacije manjina, vjerske zajednice, pravne osobe i građani pripadnici nacionalnih manjina, s danom 27. ožujka 2015. godine, imenuju se:

- **Aleksandar Tolnauer**, predstavnik židovske nacionalne manjine
- **Veselko Čakić**, predstavnik srpske nacionalne manjine
- **Suada Shahini**, predstavnica albanske nacionalne manjine
- dr.sc. **Nives Rittig-Beljak**, predstavnica austrijske nacionalne manjine
- dr.sc. **Radomir Pavićević** dr. med., predstavnik crnogorske nacionalne manjine.

Zagreb, 12. ožujka 2015.

**Predsjednik
Zoran Milanović**

Održana 62. sjednica Savjeta za nacionalne manjine RH

Dana 16. travnja 2015. godine održana je 62. sjednica Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske.

Na temelju članka 36. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina ("Narodne novine", broj 155/02 i 80/10), Savjet za nacionalne manjine jednoglasno je prihvatio Godišnje izvješće o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2014. godinu ("Narodne

novine", broj 152/13), u razdjelu 020 Vlada Republike Hrvatske, glava 21 Savjet za nacionalne manjine, aktivnost A732003 nacionalne manjine, pozicija 3811 tekuće donacije u novcu.

Na temelju članka 35. stavka 4. i članka 36. stavka 11. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, Savjet za nacionalne manjine jednoglasno je donio Odluku o rasporedu sredstava osiguranih u Državnom proračunu

Republike Hrvatske za 2015. godinu ("Narodne novine", broj 148/14) u razdjelu 02021 Vlada Republike Hrvatske, glava 21 Savjet za nacionalne manjine, aktivnost A732003 potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina, pozicija 381 tekuće donacije.

Oba su dokumenta objavljena na službenim web stranicama Savjeta za nacionalne manjine, zajedno s Bodovnom listom na temelju koje je Povjerenstvo za raspodjelu sredstava nevladinim udrugama i ustanovama nacionalnih manjina vrednovalo programe kulturne autonomije prijavljene na Javni poziv za 2015. godinu.

Najavljeno je u najkraćem roku održavanje tematske sjednice o Uredbi o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge ("Narodne novine", broj 26/15), kojom je u potpunosti derogiran Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina iz kojeg proizlaze brojne specifičnosti djelovanja manjinskih udruga i ustanova.

www.nacionalne-manjine.info

Opet zajedno za Ukrajinu kroz humanitarnu akciju

● Natalija Babaja i Marija Semenjuk Simeunović

Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske u prosincu 2014. godine pokrenula je humanitarnu akciju prikupljanja pomoći ukrajinskom narodu kojemu je pomoć neophodna, osobito onim dijelovima Ukrajine zahvaćenim agresijom Rusije.

Akciji se priključilo Vijeće ukrajinske nacionalne manjine Grada Vukovara,

zatim članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ivan Franko" – Vukovar iz Petrovaca i Vukovara, članovi HVIDRE i drugi mještani Vukovara, Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Ukrajina" – Slavonski Brod, Ukrajinsko-kulturno prosvjetno društvo "Lesja Ukrajinka" – Osijek te brojni pripadnici ukrajinske nacionalne manjine iz Za-

greba i drugih sredina Hrvatske, pripadnici većinskoga naroda i svi koji osjećaju solidarnost s ukrajinskim narodom i Ukrajinom u njezinoj borbi za očuvanje suvereniteta, neovisnosti, teritorijalne cjelovitosti i integriteta na njezinome putu za pristupanje europskim i atlantskim integracijama.

Tijekom četiri mjeseca, u akciji je prikupljena topla odjeća, obuća, prekrivači, higijenske potrepštine, konzervirana hrana. Prikupljene stvari su 20. travnja 2015. godine transportirane do Osijeka odakle će ih Udruga Hrvatsko-ukrajinskog prijateljstva na čelu s predstavnikom iz Osijeka gđom Natalijom Babaja zajedno sa svom prikupljenom humanitarnom pomoći iz Hrvatske prevesti u Ukrajinu u suradnji s Vijećem za javnu sigurnost (ukr. Рада Громадської Безпеки) sa sjedištem u Odesi.

Volonteri navedene organizacije iz Ukrajine dokumentirati će cijelu humanitarnu akciju, proces prikupljanja pomoći od donatora do krajnjih korisnika, te video uradak dostaviti svim organizacijama koje su sudjelovale u akciji.

Tetjana Ramač

U Splitu održana velika humanitarna akcija na podršku Ukrajine

Veleposlanstvo Ukrajine u Hrvatskoj je organiziralo u hrvatskom gradu Split veliku humanitarnu akciju s ciljem pružanja pomoći Ukrajincima, pogotovo djeci, koji su stradali tijekom ratnih zbivanja na istoku Ukrajine.

Navedena akcija je nastala prema ideji bivšeg hrvatskog nogometaša, koji je duže vrijeme nastupao za ukrajinske nogometne klubove, Ivice Pirića uz pot-

poru hrvatske humanitarne organizacije "Cro Unum" i ukrajinske udruge "Dopomoha Dnjipra".

Cilj ove blagotvorne akcije je bilo prikupljanje pomoći od hrvatske strane koristeći postojeće mogućnosti glede liječenja i rehabilitacije stradale ukrajinske djece u medicinskim ustanovama smještenih na Jadranskoj obali.

Kao prvi korak takve pomoći bit će dolazak na rehabilitaciju u Hrvatsku u

lipnju ove godine pedeset djece sa stradalih regija Ukrajine.

Sudionici ove humanitarne akcije bili su zastupnici Hrvatskog Sabora, brojni rukovoditelji lokalnih uprava Republike Hrvatske, predstavnici sportskih organizacija i veliki broj hrvatskih poduzetnika. Humanitarnu akciju pomno su pratili ukrajinski i hrvatski mediji.

Veleposlanstvo Ukrajine u Republici Hrvatskoj

U Zagrebu održan susret s poznatim ukrajinskim piscima Myroslavom Dočyncem i Jurijem Nykolyšynom

U Zagrebu su predstavnici ukrajinske nacionalne manjine Republike Hrvatske održali susret s poznatim ukrajinskim piscima – laureatom Ševčenkove nagrade Myro-

slavom Dočyncem i nositeljem priznanja "Iryna Viljde" Jurijem Nykolyšynom. Nazočnima se s pozdravnom riječju obratio Veleposlanik Ukrajine u Republici Hrvatskoj Oleksandr Levčenko.

Održana je zanimljiva diskusija o razvitku suvremene ukrajinske književnosti i kulture.

Veleposlanstvo Ukrajine u Republici Hrvatskoj

Ukrajina i Hrvatska koordinirale su djelovanje u okvirima međunarodnih organizacija glede zaštite teritorijalnog integriteta i suvereniteta Ukrajine

U MVP-u Ukrajine održane su ukrajinsko-hrvatske konzultacije po pitanjima multilateralne suradnje na razini pomoćnika ministara vanjskih poslova. Ukrajinsku delegaciju je predvodio pomoćnik Ministra Ser-

hij Kislica. Na čelu delegacije Republike Hrvatske bila je pomoćnica Ministarice vanjskih i europskih poslova Vesna Batistić Kos.

Na dnevnom redu konzultacija bila su sljedeća za Ukrajinu aktualna pitanja u

uvjetima ruske agresije:

- jačanje bilateralne suradnje u okvirima međunarodnih organizacija (UN, OESS, Vijeće Europe);

- proučavanje iskustva Hrvatske glede osnivanja i djelatnosti na njenom terito-

riju međunarodnih mirovnih operacija 1992.–1995. godina, kao i mirne reintegracije istočnog Podunavlja u politički, socijalno-gospodarski i pravni prostor Republike Hrvatske;

- upoznavanje iskustva Hrvatske u otklanjanju humanitarnih posljedica

konflikta, između ostalog pitanja zaštite žena i djece, postkonfliktne adaptacije sudionika vojnih akcija, zaštite kulturne baštine.

Strane su istaknule visoku razinu bilateralne suradnje u okvirima vodećih međunarodnih organizacija te koordini-

rale svoje djelovanje u najbližoj perspektivi, prije svega u pitanjima suzbijanja agresije od strane Rusije i ublažavanja humanitarnih posljedica koje je ta agresija prouzrokovala u regiji Donbas.

Veleposlanstvo Ukrajine u Republici Hrvatskoj

Priopćenje u povodu nezakonitog pripojenja Krima Ruskoj federaciji

Godinu dana nakon nezakonitog pripojenja Krima Ruskoj Federaciji, Hrvatsko-ukrajinsko društvo pridružuje se prosvjedi- ma međunarodne zajednice i svjetske javnosti u osudi tog čina, kao primjera kršenja međunarodnog prava i presedana koji se u posljednjih 70 godina nije dogodio na tlu Europe.

Hrvatsko-ukrajinsko društvo podupire sporazume iz Minska, kao način rješavanja sukoba mirnim putem uz posredovanje međunarodne zajednice, kako bi se putem dijaloga pronašlo trajno rješenje i očuvao suverenitet i teritorijalni integritet Ukrajine te izbjegao nastavak oružanog sukoba i spriječio daljnje stradanje

stanovništva i uništavanje materijalnih dobara Ukrajine.

Hrvatsko-ukrajinsko društvo izražava solidarnost u stradanjima ukrajinskog naroda i iskazuje sućut članovima obitelji poginulih u sukobu.

Hrvatsko-ukrajinsko društvo Zagreb

Održana Sjednica uredništva "Vjesnika ukrajinske zajednice u Hrvatskoj"

U Slavskom Brodu je 3. svibnja održana Sjednica uredništva Vjesnika ukrajinske zajednice u Hrvatskoj. Na sjednici se razgovaralo o temama i rubrikama glasila, distribuciji te sastavu uredništva. Sadržaj Vjesnika obuhvaća vijesti i zbivanja vezanih uz:

- djelatnost Ukrajinske zajednice RH,
- vijesti iz Ukrajine,
- djelatnost naših društava,
- duhovni život (crkva- naše glavno središte),
- ukrajinsku dijasporu
- 100-tu obljetnicu Prvog svjetskog rata.

Usvojeni su novi prijedlozi za proširenje povremenih rubrika glasila koje će obuhvatiti teme o ukrajinskim obiteljima ili zanimljivim pojedincima, pripadnicima Ukrajinske nacionalne manjine kao i simpatizerima i ljubiteljima ukrajinske kulture iz Hrvatske.

Članovi uredništva pohvalili su prošlogodišnje uvođenje povremene rubrike koja govori o radu Savjeta za nacionalne manjine RH, krovnog tijela za nacionalne manjine u Hrvatskoj, ujedno i pokrovitelja izdavanja glasila.

Budući da Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske nema časopis za djecu, predloženo je da se češće prati program i rad djece koji izučavaju nastavu po modelu C u

Osnovnoj školi Antuna Bauera u Vukovaru - područna škola Petrovci, zatim Osnovnoj školi "Antun Matija Reljković" Bebrina – područna škola Kaniža i područna škola Šumeće, te Osnovnoj školi Josipa Kozarca Lipovljani.

U svezi distribucije Vjesnika razgovaralo se o potrebnoj nakladi i adresama na koje se Vjesnik dostavlja, te kako dugogodišnji pokrovitelj distribucije Vjesnika – Predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba više nije u mogućnosti sufinancirati distribuciju Vjesnika, u cilju racionalizacije troškova dogovorena je redukcija slanja glasila u inozemstvo, ali će se povećati dinamika raspodjele u Hrvatskoj radi sve veće potražnje.

Uredništvo je osnovano kao odbor Ukrajinske zajednice RH 2009. godine. Iako je tijekom godina mijenjalo svoj sastav, članovi na čelu s glavnom urednicom, profesoricom ukrajinskog jezika i književnosti Oksanom Martinjuk kreiraju politiku glasila ukrajinske manjine u Hrvatskoj. Kako bi održali kvalitetu glasila, dogovorena je mala izmjena u sastavu uredništva Vjesnika te se upućuje poziv za kandidaturu zainteresiranim istaknutim članovima Ukrajinske zajednice. Uvjet za sudjelovanje u radu i pripremi glasila kojemu je osnovni cilj očuvanje nacionalnog identiteta pripadnika ukrajinske manjine iz Hrvatske je visoka stručna sprema, ali i dobra volja za rad.

Mihajlo Semenjuk

Mediterraneo. Дні хорватської культури у Львові

Від 1 до 3 травня 2015 року у Львові проходив фестиваль "Mediterraneo. Дні хорватської культури", організатор якого була Громадська організація Українсько-хорватська співпраця "Біла Хорватія".

Фестиваль познайомив львів'ян з мистецтвом, культурою, національною кухнею, музикою, фільмами та туристичним потенціалом Хорватії.

На фестивалі були художники, письменники, кухарі та гурт "Товареца Музика".

Кожного дня хорватські кухарі готували національні страви Далмації за традиційним способом "з-під пеки".

У галереї Музею ідей, де проходили всі заходи, відкрито три виставки - скульптури з оливкового дерева Вінка Каймака, фотографії групи фотографів Задарської жупанії та графіка Маріяни

Якелич.

Особового колориту програмі надав гурт "Товареца музика". Хлопці з острова Дугі оток в народних строях кожного дня марширували містом, сурмлячи у ріг вола, акомпануючи собі старими прасками, наповненими металом. Острів'яни здавна використовували ріг вола у своєму побуті. Зокрема як засіб зв'язку на морі, а також вірили, що такі звуки оберігають їх від нещастя. Ці традиції цей гурт відроджує ще з 1959 року.

Останнього дня фестивалю до музикантів з Хорватії долучилися і львів'яни. У програмі під назвою "Вечір хорватської пісні" взяли участь українські народні хорові колективи зі Львова, зокрема Народна чоловіча хрова капела "Прометей", Народна капела бандуристок "Зоряниця" та Хор народного ансамблю пісні і танцю

"Черемош".

Українські колективи виступили з хорватськими народними піснями. І саме на цьому вечорі хорватської культури відбувся один історичний момент - хор народного ансамблю пісні і танцю "Черемош" заспівав гімн Республіки Хорватія українською мовою.

До українських колективів долучився і нещодавно створений український дует "Дзюна і Маціцький" з Хорватії. Дует у складі молодих представників Української громади Республіки Хорватія - Ірина Семенюк та Давор Лагудза. Вони заспівали хорватську народну пісню та українську, показавши таким чином спорідненість хорватської та української народної музичної культури.

Давор Лагудза

Mediterraneo. Dani hrvatske kulture u Ljvivu

Од 1. до 3. svibnja 2015. godine u ukrajinskom gradu Ljviv održavao se festival "Mediterraneo. Dani hrvatske kulture" u organizaciji nevladine organizacije Ukrajinско-хрватска сарадња "Біла Хорватія" из Ljviva.

Мјештани града Ljviva и многобројни туристи имали су прилику упознати се с умјетношћу, културом, националном кухињом, глзбом, филмовима и туристичким потенцијалом Хрватске. На фестивалу су судјеловали сликари,

književnici, kuhari iz Zadra te KUD "Товареца музика" s Dugog otoka.

Svakoga dana festivala hrvatski kuhari su pripremali nacionalne specijalitete Dalmacije, na tradicijski način "ispod peke".

U galeriji Muzeja Ideja, gdje se i odvijao festival, otvorene su tri izložbe: skulpture od korijena masline Vinka Kajmaka, fotografije grupe fotografa Zadarske županije te grafika Marijane Jakelić.

Poseban kolorit cijelome programu dala je "Товареца музика". Дејки с Дугог отока су у народној ношњи свакога дана марширали градом пушући у волловски рог дајући ритам старим глачалима напунjenim željezom. Оточани су одавно користили волловски рог. Посебно су га користили као начин веже на мору, а исто тако су вјеровали да их ти звукovi чувају од несреће. Те традиције KUD "Товареца музика" обнавља од 1959. године.

Posljednjeg dana festivala glazbeniciма из Хрватске придружили су се і Ljvivl-

jani. U programu večeri hrvatske pjesme otpjevali su hrvatske narodne pjesme ukrajinski narodni zborovi iz Ljviva, i to: Narodna muška kapela "Prometej", Narodna kapela banduristica "Zorjani-ca" te Zbor narodnog ansambla pjesme i plesa "Čeremoš". Kao poseban trenutak večeri bila je prvi puta u povijesti otpjevana himna Republike Hrvatske na ukrajinskome jeziku, u prijevodu mr. sc. Rajise Trostynske iz Zagreba, koju je izveo Zbor narodnog ansambla pjesme i plesa "Čeremoš".

Ukrajinским зборовима придружио се і недавно створен украјинський дует "Дзюна і Маціцький" из Хрватске. Дует чине двоје младих активних чланова Украјинске заједнице у Хрватској - Ірина Семенюк і Давор Лагудза. Они су отпјевали једну хрватску і једну украјинску народну pjesmu у пратњи bandure, ukazавши на сличност хрватске і украјинске народне glazbene kulture.

Давор Лагудза

U Zagrebu predstavljena knjiga "Ukrajinski Karpati: etnogeneza-arheologija-etnologija"

nikacije između hrvatskoga i zapadno-ukrajinskoga etnikuma u prošlosti.

Prof. J. Paščenko je istaknuo kako je ova knjiga nastavak projekta zamišljenoga kao put kroz Ukrajinu, odnosno njezine regije, prikazane znanstvenim radovima suvremenih znanstvenih istraživača. Nakon knjige Zakarpat'ska Ukrajina: povijest - tradicija - identitet (2013.), ova nas knjiga vodi prema Karpatima s kojima su povezani etnički, povijesni, kulturni i drugi tokovi razvoja naroda Srednje i Jugoistočne Europe. Ukrajinski dio Karpata prikazan je s aspekta koji mogu biti zanimljivi hrvatskoj znanosti kao uvod u karpatiku ukrajinskoga sadržaja. Izbor tekstova nastoji nas približiti problemu koji je aktualan i za hrvatsku znanost - nužnost poredbenoga proučavanja ukrajinske i hrvatske građe kao kompleksnog interdisciplinarnog projekta usmjerenog na pitanja vezana za etnogenezu Hrvata, s osvrtnom na ukrajinski kontekst.

Uvaženome skupu su se u ime nakladnika Hrvatsko-ukrajinskog društva Zagreb/HUD obratili i mr. sc. Miroslav Kirinčić, tajnik Društva i mr. sc. Teodor Fricki, zamjenik predsjednika Društva, naglasivši iznimnu važnost ovakvih projekata i nastojanja HUD-a da se uključi u njihovu realizaciju.

Prof. Paščenko je na kraju programa pohvalio mlade prevoditelje - diplomirane ukrajiniste Katedre za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu, što su uspješno preveli uvažene znanstvene radove i dodijelio im autorski primjerak knjige, a to su: Nikolina Kotnik Marković, Ivana Puharić, Josip Ralašić, Ana Sekereš Rukavina, Nika Šimić i Mirna Vidić, te Ivana Hanžek, studentica diplomskoga studija ukrajinistike. I naše čestitke!

Jesenska Miškin

U Zagrebu je 25. ožujka ove godine predstavljena knjiga "Ukrajinski Karpati: etnogeneza-arheologija-etnologija" nakladnika Hrvatsko-ukrajinskoga društva Zagreb i Katedre za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. u Konferencijskoj dvorani knjižnice Filozofskog fakulteta.

Zbornik je to radova kojega je pripremio dr. sc. Jevgenij Paščenko, izv. profesor i predstojnik Katedre za ukrajinski jezik i književnost, knjiga je tiskana u seriji Knjižnice Ucrainiana croatica, br. 11, Zagreb, 2014., na 560 stranica.

Knjiga je nastala kao rezultat ugovora o suradnji Filozofskog fakulteta Zagreb s Institutom za etnologiju Nacionalne akademije znanosti Ukrajine u Ljvivu i Nacionalnim sveučilištem Ivan Franko u Ljvivu. Donosi prijevode radova istaknutih ukrajinskih znanstvenika o etničkoj povijesti stanovništva ukrajinskih Karpata kao rezultat znanstvene suradnje s

ukrajinskim partnerima u rekonstruiranju pojma Bijeli Hrvati. Prijevodi su ostvareni prema programu nastave diplomskoga studija Prevoditeljsko-kulturološki smjer na Katedri za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Cilj ove kolektivne monografije je upoznati različite aspekte povijesti i tradicionalne kulture regije te potaknuti na poredbena proučavanja ukrajinsko-hrvatskih veza.

O knjizi su govorili dr. sc. Krešimir Filipec, izvanredni profesor na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Zagreb, dr. sc. Goran Pavel Šantek, izv. profesor na Odsjeku za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta Zagreb i prof. Jevgenij Paščenko. Prof. K. Filipec i prof. G.P. Šantek su i recenzenti knjige, u svome govoru su istaknuli veliku važnost ove knjige u okviru uključivanja hrvatske znanosti u poredbe koje bi mogle uputiti na moguće komu-

"Putovanje kroz nastavne predmete"

Dan škole "Josip Kozarac" Lipovljani

Dana 17. ožujka 2015. godine Osnovna škola "Josipa Kozarca" u Lipovljanima slavila je svoj Dan škole. U sklopu ove proslave, sudjelovali su i mladi članovi Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca "Karpati" kao i djeca koja izučavaju ukrajinski jezik po modulu C u ovoj školi.

Kroz izložbu i radionicu "Putovanje kroz nastavne predmete" osmislili su, zajedno sa svojom nastavnicom, pitanja iz poznavanja ukrajinskog jezika i povijesti na koja su mogli odgovarati svi zainteresirani natjecatelji. U zabavnom dijelu programa "Putovanje kroz nastavne

predmete" pjevanjem i recitiranjem na ukrajinskome jeziku predstavili su se

Melani Panižić i Mateo Matoš.

Ivan Semenjuk

Izabran novi predsjednik i novo vodstvo UKPD "Ivan Franko" – Vukovar

● Novi predsjednik Igor Semenjuk čestita ženama Udruge Dan žena

U Vukovaru, na sjednici Predsjedništva Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ivan Franko" – Vukovar, održanoj 5. ožujka 2015. godine, članovi Društva izabrali su novog predsjednika i novo vodstvo spomenute udruge na mandat od četiri godine.

Novi predsjednik UKPD "Ivan Franko" je Igor Semenjuk, izabrane su i dvije zamjenice Tetjana Kočnjeva i Olesja Beč, tajnica Marija Semenjuk Simeunović, likvidatorica Bojana Dobrijević, te ostali članovi: Vladimir Matušinski, Slavko Vasilek, Stefan Bojko i Miroslav Vovk.

Predložen je i novi sastav Nadzornog odbora: Pavle Komunjicki, Stefan Semjaniv i Željko Mazurek.

Igor Semenjuk je od djetinjstva aktivni član nekadašnjeg Saveza Rusina i Ukrajinaca RH a od 2003. godine aktivist Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ivan Franko" – Vuk-

ovar u kojem je od 2010. godine bio na funkciji potpredsjednika.

Kada je 2008. godine bila osnovana Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske, Igor se među prvima uključio u članstvo krovne organizacije Ukrajinaca u Hrvatskoj. Od 2011. godine član je Vijeća ukrajinske nacionalne manjine grada Vukovara.

Novi predsjednik je perspektivan, uvijek spreman za stjecanje novih znanja i izazova, a sve u cilju unapređenja položaja nacionalnih manjina, razvoju stupnja multikulturalnosti, razumijevanja i tolerancije.

Na dan izbora u razgovoru s medijima izjavio je: "Vjerujem da u Vukovaru ima kvalitetnijih ljudi koji su trebali preuzeti ovu ulogu predsjednika ali u danom trenutku članovi Udruge su meni udijelili povjerenje za ovaj zadatak. Svjestan sam da mi neće biti lako, jer naša Udruga broji

puno članova i djeluje na području Vukovarsko-srijemske županije u kojoj po zadnjem popisu ima najviše deklariranih Ukrajinaca u odnosu na druge županije u Hrvatskoj i treba pred svima njima, a naravno i u suradnji s njima, dostojanstveno nastaviti rad na njegovanju i očuvanju naše kulture. Tu ulogu sam prihvatio prvenstveno jer sam želio uključiti i animirati mlade članove u našu Udrugu, a na neki način i svojim sinovima pružiti neke smjernice na tome polju."

Igor Semenjuk zaključuje da je dosadašnji predsjednik Vasilj Voras sa svim svojim suradnicima postavio dobre temelje tijekom 12 godina rada, stoga vjeruje da će samo zajedničkim radom s članovima Predsjedništva i drugim aktivistima moći nastaviti ovu nimalo laku zadaću i opravdati povjerenje namijenjene mu funkcije kao i utvrditi svrhu postojanja naše Udruge te njene ciljeve i misiju.

Tetjana Ramač

● Potpredsjednica udruge T. Kočnjeva uručuje novoizabranom predsjedniku udruge simboličan dar BULAVU

● Igor Semenjuk

Надію Савченко переводять до Московської лікарні, – адвокат Марк Фейгін

Надія розповіла, чому “російська їжа стає їй поперек горла”

Надію Савченко 28 квітня переведуть із СІЗО до міської лікарні Москви.

Про це в понеділок, 27 квітня, повідомляє адвокат Савченко Марк Фейгін у своєму Твіттері.

“Завтра її відправляють до 20-ї міської лікарні в Москві”, – написав він після візиту до Надії.

Фейгін також оприлюднив лист Савченко, де вона пише, що “російська

їжа стає їй поперек горла”.

Також Надія повідомила, що важить 50 кілограмів, має тиск 90х50, температуру 35.8 та рівень цукру в крові 2.8.

Раніше повідомлялося, що стан Савченко погіршився після відновлення голодування.

Нагадаємо, минулого тижня Слідком Росії пред'явив Савченко остаточне обвинувачення.

Ukrajina zabranila komunističku i nacističku propagandu

Український парламент усвоїв у закон, який забороняє будь-яку “пропаганду тоталітарних комуністичних і нацистських режимів” у світлі вищезгаданого кризу в Росії, яка повернулася до першого плану складеної наслідки Другої світової війни, колишнього СРСР і українських націоналістів.

Закон, який ще має підтвердити президент Петро Порошенко, осуджує “тоталітарні комуністичні і нацистські режими в Україні” і забороняє “будь-яку публічну пропаганду” їхньої “кримінальної діяльності” як і будь-яку “виробництво”, “розповсюдження”

і “публічне використання” їхніх символів, крім наукових і освітніх цілей.

Заборонено, серед іншого, радянська і нацистська прапори і гімни, згадки і пам'ятники до комуністичних діячів і навіть імена населених пунктів, вулиць і будівель, діяльність комуністичних керівників, діяльність комуністичної партії або більшовицької революції 1917.

У разі порушення закону, організації або особи, які це зробили, будуть заборонені, що в першому порядку стосується української

комуністичної партії. Особи, проголошені винними за виробництво або поширення радянських і нацистських символів, особливо публічне виконання радянського гімну, можуть бути засуджені до десяти років ув'язнення.

Україна, яка стала незалежною в 1991 році після розпаду СРСР, яка пам'ятає велику голодомор 1932-1933 року, в якій загинуло мільйони людей, ще завжди є країною, в якій пам'ятають радянських символів, включаючи пам'ятники Леніну, чиє ім'я також носить багато вулиць.

Hina, 9. travnja 2015.

Парламент заборонив пропаганду комуністичного та нацистського режимів

Верховна Рада України заборонила пропаганду комуністичного та нацистського режимів в Україні. За прийняття цього закону проголосували 254 народні депутати.

Згідно із прийнятим законом, Верховна Рада засудила комуністичний та націонал-соціалістичний (нацистський) тоталітарні режими в Україні як злочинні, заборонила публічне заперечення злочинного характеру цих тоталітарних режимів, публічне використання та пропаганди їхньої символіки.

Автором цього законопроекту виступили 13 народних депутатів, серед яких Юрій Луценко, Олег Ляшко, Юрій-Богдан Шухевич та інші.

“Ухвалення законопроекту забезпечить усунення загрози суверенітету, територіальній цілісності та національній безпеці України, зміцнення духу і моралі Української нації”, – пояснили автори закону.

“Цей законопроект не забороняє ідеології, бо це неприйнятно для будь-якої демократичної країни. Цей законопроект забороняє тоталітарний режим під будь-яким кольором, він не фарбувався: під фашистський, під комуністичний, під будь-який інший. Тоталітарний режим є заборонений і засуджений Україною”, – пояснив Луценко.

Закон спрямований на засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського)

тоталітарних режимів як злочинних на законодавчому рівні, впровадження заборони на публічне заперечення злочинного характеру цих тоталітарних режимів, заборони публічного використання та пропаганди їхньої символіки, запровадження обов'язку держави здійснювати розслідування та оприлюднення інформації про злочини, здійснені представниками цих тоталітарних режимів з метою недопущення повторення таких злочинів у майбутньому, усунення загрози суверенітету, територіальній цілісності та національній безпеці України, а також встановлення історичної справедливості.

Українська правда, 9 квітня 2015 року

Рада визнала УПА, УНР та інші організації борцями за незалежність

Верховна Рада України ухвалила закон про визнання організацій, які боролись за незалежність України у ХХ столітті.

За відповідний закон, авторства Юрія Шухевича, проголосував 271

народний депутат.

Усі люди, які боролись за незалежність у збройних, парамілітарних, підпільних, політичних організаціях чи вели цю боротьбу індивідуально, визнаються

борцями за незалежність України.

Законом передбачається визнання таких організацій, як Союз визволення України, УСС, УНР, Гетьманат, ЗУНР, партизанські і повстанські загони Наддніпрянщини, Карпатську січ,

УПА, ОУН, Сойм Карпатської України, Українська Гельсінська спілка тощо.

“Держава визнає, що борці за незалежність України у XX столітті, які визначені у статті 1 даного закону, відіграли головну роль у відновленні української державності, яка проголошена Актом 24 серпня 1991

року, що є основною передумовою надання правового статусу та вшанування пам'яті борців за незалежність України у XX столітті”, - йдеться в законі.

Держава, згідно з законом, може визначити борцям за незалежність соцгарантії і пільги та держнагороди.

“Публічне заперечення факту правомірності боротьби за незалежність України у XX столітті визнається наругою над пам'яттю борців за незалежність України у XX столітті, приниженням гідності українського народу і є протиправним”, - вказано в законі.

Українська правда, 9 квітня 2015 року

Україна і НАТО підписали меморандум про поглиблення співпраці

Нова угода передбачає виконання низки практичних проектів в рамках трастового фонду НАТО з модернізації системи управління та зв'язку ВСУ

Україна і НАТО підписали меморандум про поглиблення співпраці з питань консультацій, управління, зв'язку, розвідки, спостереження і рекогносцирування

(вивчення місцевості) в рамках програми НАТО “Партнерство заради миру”.

“Підписання цієї міжнародної угоди відкриває можливості для продовження спільної роботи фахівців нашої країни і НАТО щодо вдосконалення нормативно-правової бази для поглиблення практичного співробітництва України з Альянсом, а також є відображенням зусиль НАТО і країн-членів Альянсу, спрямованих на широкомасштабну підтримку реформування сектору безпеки та оборони України відповідно до рішень, прийнятих під час саміту НАТО в Уельсі”, - повідомляє місія України при НАТО в п'ятницю, 24 квітня.

Зокрема, меморандум передбачає виконання низки практичних проектів в рамках трастового фонду

НАТО з модернізації системи управління та зв'язку ВСУ.

“При цьому провідну роль у впровадженні сучасних інформаційних технологій у діяльність української армії буде грати агентство НАТО по зв'язку та інформації”, - підкреслили в українській місії.

Відповідний документ був підписаний главою місії України при НАТО, послом Ігорем Долговим, з боку Альянсу - генеральним менеджером агентства НАТО по зв'язку та інформації Куном Хайсберсом.

Раніше повідомлялося, що Україна, крім згаданого співробітництва, повинна підписати з НАТО і новий договір про військово-технічне співробітництво.

За матеріалами: ZN.UA

Президент Світового Конгресу Українців завершив робочий візит до Брюсселю у справі підсилення міжнародної підтримки України

● Архієпископ Євстратій, Й. Ганн, Патріарх Філарет, Митрополит Епіфаній та Е. Чолій

20-22 квітня 2015 р. Президент Світового Конгресу Українців (СКУ) Євген Чолій здійснив робочий візит до Брюсселю, Бельгія, де зустрівся з високопосадовцями Європейського Союзу, НАТО та Бельгії, яка тепер головує в Комітеті Міністрів Ради Європи. Зустрічі були зосереджені

на стратегічній підтримці України напередодні саміту “ЕС-Україна” в Україні та Ризького саміту Східного партнерства у Латвії.

У ході зустрічей Євген Чолій закликав міжнародне співтовариство до подальших ефективних дій, включаючи запровадження

жорсткіших санкцій проти Російської Федерації та надання зброї на захист незалежності і територіальної цілісності України, яка і далі протистоїть невинній збройній агресії Російської Федерації та зупиняє її просування вглиб Європи.

Президент СКУ наголосив на необхідності об'єднати зусилля міжнародного співтовариства у боротьбі з дезінформацією Російської Федерації, що насамперед пов'язана з її нелегальною анексією Криму, збройною агресією в Україні та атаками на західні принципи і цінності. Він повідомив про інформаційну діяльність СКУ та заявив про готовність до співпраці в цьому питанні з європейськими інституціями та НАТО.

Рівнож Євген Чолій акцентував на проблемі внутрішньо переміщених осіб з Криму та Сходу України, кількість яких уже сягнула понад мільйон, та розповів про досвід гуманітарної підтримки України

з боку СКУ, зокрема про проект "Захист патріотів". У зв'язку з цим Президент СКУ закликав міжнародну спільноту посилити гуманітарну допомогу Україні та запропонував європейським інституціям та НАТО співробітництво з СКУ.

Евген Чолій також закликав міжнародну спільноту ефективно реагувати на порушення людських прав у окупованій Росією Автономній Республіці Крим, які було представлено в розширеному звіті Атлантичної ради США і Дому свободи, та підтримати процес реформ в Україні активним просуванням її євроінтеграції, наданням суттєвої

фінансової допомоги, подібної до Плану Маршалла, та запровадженням безвізового режиму для громадян України.

У рамках цього візиту відбулася зустріч Президента СКУ з Патріархом Філаретом, Головою Української Православної Церкви Київського Патріархату, щоб обговорити сучасні події в Україні.

Крім цього, заходами Товариства українців у Бельгії Евген Чолій мав громадську зустріч, під час якої представив основну діяльність СКУ в захисті України та ознайомився з працею української громади Бельгії. Разом з цим він обговорив пріоритети

майбутньої співпраці з головою Товариства українців у Бельгії Ігорем Хохоліком.

Президента СКУ супроводжувала координатор його зустрічей у Брюсселі Марина Ярошевич.

"Зустрічі були конструктивні, дозволили зміцнити зв'язки для подальшої співпраці СКУ з міжнародним співтовариством та наголосили на важливості посилення підтримки України в її захисті фундаментальних європейських цінностей," – заявив Президент СКУ Евген Чолій.

Світовий Конгрес Українців

В Україні триває рік пам'яті Андрея Шептицького

Пастирське послання Блаженнішого Святослава про ідентичність та місію УКУ з нагоди Року митрополита Андрея

● Святослав Шевчук

Скорочено

Наша Церква і все наше суспільство переживають Рік митрополита Андрея Шептицького, присвячений 150-річчю з дня народження та 70-м роковинам відходу у вічність цього Мойсея українського народу. Осмислюючи багатогранність постаті Великого митрополита, ми не можемо оминати своєю увагою того, що він був батьком і взірцем християнського інтелектуального життя нашого народу, зокрема у ХХ столітті. Його серце, переповнене Божественною мудрістю, та глибокий інтелект, просвічений Святим Духом, зродили мрію про Український католицький університет, який мав стати осердям збереження та розвитку української християнської цивілізації. Грандіозність цього задуму - що його пізніше ревно втілював у життя ісповідник віри патріарх Йосиф Сліпий - можна вповні оцінити лише тоді, коли взяти до уваги загрози фізичної загибки й виклики різних безбожницьких ідеологій, які

хвилями накочувалися в минулому столітті на повірене митрополиту Андрею інтелектуальне та виховне середовище нашої Церкви.

Споглядаючи на цей задум засновника сучасної вищої богословської науки в нашій Церкві та відчуваючи всю відповідальність за здійснення його мрії в наш час, уже віддавна виношую у своєму серці і думках бажання окремо звернутися до спільноти Українського католицького університету, нашого духовенства, монашества і мирян, щоб наголосити на важливій ролі УКУ для Церкви та суспільства, вказати на відповідальність усієї Української Греко-Католицької Церкви за це осердя її інтелектуального буття. Важливість і складність місії нашого Університету для збереження і творчого розвитку сучасної нам української християнської культури стає ще більш очевидною з огляду на багатство глобальної культури і людського досвіду в ХХІ столітті та можливості, котрі вони породжують, а також зважаючи на новітні атеїстичні та секуляризаторські ідеології (як зі Сходу, так і зі Заходу), котрі можуть легко спокусити неутверджених у вірі й традиції власної Церкви та народу.

У ХХ столітті Українська Греко-Католицька Церква, ведена митрополитом Андреем Шептицьким, сформулювала ідею Українського католицького університету, що на початку була реалізована через заснування у Львові 1928 року Богословської академії,

● Андрей Шептицький

єдиного в міжвоєнний період українського вищого навчального закладу. З огляду на воєнні лихоліття, офіційну заборону УГКЦ у Радянському Союзі та жорстокі переслідування її духовенства і вірних, задум митрополита Андрея здійснив лише його наступник – патріарх Йосиф Сліпий, перший ректор Богословської академії. Невдовзі після визволення із сибірської неволі цей ісповідник віри наприкінці 1963 року заснував у Римі Український католицький університет імені святого Климентія Папи, який був покликаний "продовжувати, забезпечувати й закріплювати дальший розвиток і зріст дослідів і досягнень людського духа та правдивої науки у світлі Христової Благовісті... виховувати молоде покоління, перейняти його католицькими засадами і вчинити готовим із запалом посвятитися науці та примінювати своє знання в житті" (Твори Патріарха і Кардинала Йосифа. - Т. 10-11. - Рим, 1979. - С. 182-184).

Концерт "Святкова музична палітра" у Чірколо

Святковий салон Чірколо, що належить італійській діаспорі міста Рієка, був переповнений публікою на концерті під назвою "Святкова музична палітра", яку організовували спільнота італійської діаспори і Українське культурно-просвітнє товариство "Дніпро" із Рієки.

У концерті звучали твори італійського композитора Дж. Верді, хорватського Й. Хатсе, російських композиторів К. Молчанова, С. Рахманінова, П. Чайковського та американського Дж. Гершвіна, а також італійські, українські і російські народні пісні.

Ведучою концерту була Лаура Марчіг, яка також неймовірно поетично прочитала італійські вірші.

Солісти Національної опери імені Івана Зайця у місті Рієка Ольга Камінська та Сергій Кісельов щиро продемонстрували свою вокальну майстерність і емоційну виразність, інтерпретуючи твори різних композиторів. "Тоска" Дж. Верді була представлена емоційним дуєтом Глорії Тоски і Маріо (ролі виконали Ольга Камінська і Сергій Кісельов). За чудове виконання дует отримав перше місце, на що

публіка відреагувала теплими, щирими оплесками.

Ольга Камінська з ностальгічним сумом виконала "Вокал із Лізи" з опери К. Молчанова "Зорі тут тихі", ніжно-романтично прозвучала "Серенада" Й. Хатсе.

Сергій Кісельов майстерно виконав відому в Хорватії та у цілому світі арію Євгенія Онегіна з опери П. Чайковського "Євгеній Онегін". Партію фортепіано виконували Анна Анконелі та майстер акомпанементу професор-піаністка Ніна Ковачіч.

У концерті також прийняли участь молоді музикантки-віолончелістка Вікторія Скляренко та піаністка Карла Шаїн, які натхненно виконали мелодичний популярний Вокал із Ор. 34, 14, С. Рахманінова. Вишуканий звук віолончелі наспівно перекликався з виразним звуком роялю. Естетично і гармонічно виринали звуки у виконанні юних красивих дівчат.

Змішаний хор "Братство" з диригентом Аріаною Боссі зачарував публіку звучанням відомих італійських пісень "Can-time Рита "i" In Vino Veritas", Н. Мілотті. Акомпанувала на фортепіано професор Віра Лукшіч.

Завершуючими номерами

концерту були народні пісні у виконанні солістів Національної опери м. Рієка – Ольги Камінської та Сергія Кісельова. Українська пісня "Місяць на небі" та російська "Ах ти душечка" були найвищою емоційною хвилею концерту, після якого публіка не хотіла відпускати виконавців зі сцени.

Пісні "на біс" у виконанні Ольги Камінської під акомпанемент піаністки Ніни Ковачіч були нагородженні викликами "Браво!"

Учасникам концерту щиро подякувала голова організації італійської національної меншини в Рієці Орієтта Марот, яка назвала концерт красивим і висловила впевненість у початок довгої та успішної співпраці італійської, української та російської діаспор.

Нагадаємо, що Українське культурно-просвітнє товариство "Дніпро" - Рієка було засноване в 2010 році за ініціативою Народної артистки України, солістки Національної опери ім. Івана Зайця Ольги Камінської. Товариство об'єднує митців, журналістів, перекладачів та людей інших професій зі столиці Кварнеру - Рієки, які мають бажання зберігати, розвивати і презентувати багату українську культуру. Уже кілька років представники українського товариства з Рієки успішно співпрацюють з українськими товариствами, які входять до складу Української громади Республіки Хорватія, а також налагоджують та розвивають співпрацю з культурними товариствами інших національних меншин Республіки Хорватія. Така співпраця дає можливість дізнатися більше про різні культури, про діяльність та успіхи інших національних меншин та ширше познайомити людей зі своєю культурою, мистецтвом.

Після концерту всі учасники і публіка були запрошені на другу частину вечора - дегустацію страв української кухні, яку презентували члени Українського культурно-просвітнього товариства "Дніпро" - Рієка.

Ольга Камінська

Proslava Josipova u Lipovljanima kroz bogati kulturni program

● Ivan Semenjuk

● Mario Ribar

● Oleksandr Levchenko

Josipovo je u Lipovljanima veoma značajan blagdan i praznik koji se slavi nekoliko dana, pošto je to Dan općine Lipovljani, Dan župe sv. Josipa, Dan osnovne škole "Josip Kozarac" i Dan Josipa Kozarca u Lipovljanima.

Ovogodišnji program proslave Josipova počeo je 13. ožujka 2015. godine znanstvenim stručnim skupom "Molitvenici u hrvatskoj književnosti", a u sklopu programa bili su izloženi i molitvenici na ukrajinskom jeziku.

Drugi dan, 14. ožujka otvorena je izložba fotografija "Šuma okom šumara", u organizaciji KUD-a "Lipa" iz Lipovljana te Šumarije "Josip Kozarac" Lipovljani.

Treći dan, 15. ožujka bio je veoma značajan za ukrajinsku nacionalnu manjinu u Lipovljanima. Program je počeo kuhanjem i podjelom fiš-paprikaša u organizaciji ŠRD "Šaran" Lipovljani, a glavni kulturni program u organizaciji KPD Ukrajinaca "Karpati" - Lipovljani započeo je u 17 sati u Narodnoj knjižnici i čitaonici Lipovljani književnom večeri posvećenoj velikom ukrajinskom piscu i slikaru Tarasu Ševčenku.

U dogovoru s načelnikom općine i Organizacijskim odborom proslave Josipova, ova je manifestacija uvrštena u proslavu zajedničkoga programa Josipova u Lipovljanima. Bila je to prigoda, pošto je i Josip Kozarac bio pjesnik i pisac, održati i njemu u čast ovu manifestaciju u sklopu proslave njegova rođendana. Program je vodio predsjednik KPD Ukrajinaca

"Karpati" - Lipovljani Ivan Semenjuk. Nakon otpjevanje pjesme Tarasa Ševčenka u izvedbi pjevačke skupine KPD Ukrajinaca "Karpati" - Lipovljani, Ivan Semenjuk upoznao je nazočne s likom Tarasa Ševčenka i temama manifestacije, potom poželio dobrodošlicu posjetiteljima na ovoj manifestaciji, poglavito veleposlaniku Ukrajine u RH Oleksandru Levčenku, atašeu za kulturu Veleposlanstva Jaroslavu Simonovu, gradonačelniku Grada Novske Vladi Klasanu, gradonačelniku Grada Lipika Vinku Kasani, predstavniku ukrajinske nacionalne manjine u Brodsko-posavskoj županiji Mihajlu Semenjuku, predsjednici Hrvatsko-ukrajinskog društva Lipika Iryni Matijević, načelniku Općine Lipovljani Mariju Ribaru, predsjednici Općinskog vijeća Lipovljani Anki Doležal, ravnateljici OŠ Josipa Kozarca Lipovljani Mirjani Faltis, ravnateljici Muzeja Moslavina Kutina Slavici Moslavac, predsjedniku Udruge umirovljenika Lipovljani Miri Horvatu, predstavnicima češke i slovačke nacionalne manjine u Lipovljanima, Marici Tisaj, predsjednici KUD-a "Lipa" iz Lipovljana, te voditeljici Narodne knjižnice i čitaonice Lipovljani.

U nastavku programa, kao domaćica ovoga prostora, Marica Tisaj je dobila prigodu upoznati goste s ovom knjižnicom, a potom je počela književna večer posvećena Tarasu Ševčenku.

Pavlo Holovčuk, ukrajinski književnik iz Lipovljana i član KPD Ukrajinaca "Karpati" upoznao je nazočne o značaju,

životu i radu Tarasa Ševčenka, da bi potom članice udruge "Karpati" Ljiljana Jancetić i Ankica Holovčuk pročitale tematski referat o ženama u životu Tarasa Ševčenka kojega je pripremio Pavlo Holovčuk. Polaznici ukrajinskoga jezika u OŠ Josipa Kozarca na ukrajinskom jeziku su interpretirali stihove Tarasa Ševčenka, po izboru njihove nastavnice Mateje Hrgovan.

Veleposlanik Ukrajine u RH Oleksandr Levchenko obratio se nazočnima s nekoliko lijepih riječi o značaju Tarasa Ševčenka u Ukrajini, te povezo njegovu domoljublje sa sadašnjim stanjem u toj državi. Ova manifestacija je okončana pjevanjem još jedne uglazbljene pjesme Tarasa Ševčenka u izvedbi Društva "Karpati".

Odmah po završetku književne večeri, sudionici su se preselili na kat Narodne knjižnice i čitaonice Lipovljani, gdje je već bila postavljena izložba "Biser dni-propetrovske regije" (Petrykivka dyvotsvit) koja predstavlja značajnu kolekciju izvornih umjetnina iz Ukrajine, Dni-propetrovske regije, iz mjesta Petrikivka. Ova su djela već mnogo godina prepoznata i tražena u cijelome svijetu, a posjeduju i zaštićeni status UNESCO-a. Ona predstavlja ljepotu bogatih starodrevnih ukrajinskih ornamenata, koji potječu iz doba slavnih ukrajinskih kozaka, obogaćena varijacijama motiva iz prirode, poglavito cvjetnih, što uvjerljivo prikazuje slikovnu izražajnost tradicije ukrajinskoga dekoracijskog oslikavanja.

● Zbor KPD Ukrajinaca "Karpati" - Lipovljani

Pjevačka skupina Društva "Karpati" je otpjevala himne RH i Ukrajine, a zatim je najavljen govor Marija Ribara, načelnika Općine Lipovljani. U svom izlaganju, pohvalio je odličnu suradnju općine Lipovljani s Veleposlanstvom Ukrajine u RH, koja se ogleda kroz više poveznica. Prije svega, organizacijom i otvaranjem ove izložbe, želi se dati podrška Ukrajini u njezinu nastojanju za priključivanje Europskoj uniji i oslobađanju njenih teritorija od napada susjeda, uspoređujući to sa situacijom u Hrvatskoj u ranim devedesetim godinama. U tijeku su dogovori o uspostavljanju kulturne suradnje općine Lipovljani s ukrajinskim gradom Hus-tom s težnjom što bolje suradnje i upoznavanja ova dva naroda.

Postignut je i dogovor da Ukrajina bude zemlja partner na organiziranju manifestacije "Lipovljanski susreti"

2016. godine.

Nakon izlaganja, nazočnima se obratio i veleposlanik Ukrajine u RH Oleksandr Levčenko, koji je sa zadovoljstvom potvrdio postignutu suradnju, te još jednom dao kratak pregled stanja u Ukrajini, a nakon toga zvanično otvorio postavljenu izložbu.

Dana 16. ožujka u crkvi sv. Josipa organizirane su duhovne pripreme, dok je 17. ožujka obilježen Dan osnovne škole Josipa Kozarca.

18. ožujka u organizaciji Matice Hrvatske ogranak Lipovljani održana je promocija knjige "Lipovljanske lualice".

19. ožujka, na Dan sv. Josipa, Općina Lipovljani organizirala je polaganje vijenaca na mjesnom groblju, svetu misu u crkvi sv. Josipa, svečano otvorenje Narodne knjižnice i čitaonice Lipovljani,

i održavanje Svečane sjednice povodom obilježavanja Dana općine Lipovljani.

Kulturna događanja ove večeri nastavljena su u Društvenom domu Lipovljani zajedničkim kulturno-umjetničkim programom kulturnih udruga iz Lipovljani. Nakon kratkog predaha u Narodnoj knjižnici i čitaonici, svi uzvanici su prešli u Društveni dom gdje je navedena manifestacija počela u 19 sati. Prikazan je raznovrstan i kvalitetan program u trajanju od dva sata kojega su izveli MPZ "Lira", KUD "Lipa", Osnovna škola Josipa Kozarca, Češka beseda, Matica Slovačka, PNAK "Iskrice", Udruga umirovljenika Lipovljani, Udruga mladih "Veritas", te na kraju pjevačka skupina KPD Ukrajina "Karpati" - Lipovljani.

Ivan Semenjuk

Aktivnosti UKPD "Kobzar" - Zagreb

Taras Ševčenko

U ožujku 2015. godine Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Kobzar" iz Zagreba u svojim prostorijama u Zagrebu organiziralo je nekoliko uspješnih kulturnih događanja za sve pripadnike ukrajinske nacionalne manjine. Posebno treba izdvojiti gostovanje Ukrajinskog kršćanskog teatra "Emanujil" iz Ljviva s predstavom "Molitva za heroje i druge" i susret s dva veoma poznata ukrajinska pisca Miroslavom Dočyncjom i Jurijem Nikolyšynom. Ova dva pisca su predstavili svoje stvaralaštvo, a bila je to i prigoda pogledati i nabaviti najnovija ukrajinska izdanja s obzirom da su spomenuti pisci ujedno i direktori izdavačkih kuća iz Ljviva i Mukačeva. Poseban događaj bilo je i obilježavanje 201. godišnjice rođenja pjesnika i slikara Tarasa Ševčenka.

10. ožujka 2015. godine u prostorijama UKPD "Kobzar" u Zagrebu na gostovanje Kršćanskog kazališta "Emanujil" iz Ljviva s predstavom "Molitva za heroje i druge" bile su pozvane sve udruge i in-

stitucije te svi pripadnici ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba. Usto su bili pozvani i svi državljani Ukrajine koji su u to vrijeme bili u Zagrebu, s ciljem postizanja zajedništva i uzajamnoga razumijevanja i tolerancije u ovim, za Ukrajinu teškim vremenima.

Kratak sadržaj predstave: Seoska djevojka Zynjka iz istočne Ukrajine, 1947. godine dolazi u Ljviv, u posjetu tek doseljenoj teti Tamari. U zajedničkom stanu pored Zynjke i tete Tamare prebivaju: Židov - partijski dužnosnik, oficir - kagebeovac, grkokatoličke časne sestre, koji su tu u ilegali, rodbina osuđenoga banderovca, stara gospođa, Poljakinja i drugi. Predstava je dala odgovor na pitanje kako se mogu složiti različite osobe na zajedničkom prostoru prebivanja i življenja. Kako možemo mi Ukrajinci, mirno, u dobrom susjedstvu, u uzajamnom razumijevanju i poštovanju stvarati i savladavati sve poteškoće u danom nam od Boga zajedničkom prostoru stanovanja!?

U predstavi, pored znakovite različitosti sve je objedinio zajednički božićni stol i zajednička molitva, pa se čak i oficir-kagebeovac, sjetio molitve svoje bake i potajno se prekrizio.

Gledatelji su burnim aplauzom nagradili redateljicu Žannu Horaj za veoma uspješnu i dobru predstavu s mnogo detalja, različitih likova i dobrih glumaca. Nakon predstave, prije ispraćaja, s gostima iz Ukrajine održano je zajedničko druženje.

U prigodi 201. obljetnice velikog ukrajinskog pjesnika i slikara Tarasa Hryhorovyča Ševčenka u prostorijama Društva u četvrtak, 19. ožujka 2015. godine održana je "Večer Tarasa Ševčenka". U uvodnim riječima, predsjednik

UKPD "Kobzar" Slavko Burda osvrnuo se na događaje u Ukrajini i svijetu koje su bile održane i upriličene u povodu 200. obljetnice rođenja Tarasa Ševčenka.

O djelu i životu Tarasa Ševčenka govorio je ukrajinski pjesnik i diplomat Jurij Lysynko, a bilo je riječi i o predstojećim pripremama za otkrivanje spomenika najvećem sinu, proroku i geniju Tarasu Ševčenu u metropoli Hrvatske, u Zagrebu. Sudionici večeri mogli su pogledati i izložbu upriličenu i posvećenu Tarasu Ševčenu.

29. ožujka 2015. godine u prostorijama Društva održan je susret s poznatim ukrajinskim piscima Jurijem Nikolyšynom i Miroslavom Dočyncjom. Poznati ukrajinski pisci Jurij Nikolyšyn i Miroslav Dočyncj kao i drugi članovi ukrajinske delegacije zaustavili su se u Zagrebu na njihovom putu za Split i otok Brač. Na otoku Braču žele realizirati projekt "Otok Brač - rezidencija pisaca svijeta". Na susretu u Zagrebu upoznali su nas sa svojim stvaralaštvom te predstavili i rekli nekoliko riječi o sebi i pokazali svoje knjige.

Nekoliko pojedinosti o piscima

Jurij Nikolyšyn je pisac, osnivač i direktor izdavačke kuće "A priori" iz Ljviva. Za svoj roman "Bota-fiks" 2014. godine nagrađen je priznanjem im. Iryne Viljda I. stupnja.

Miroslav Dočyncj je pisac i direktor izdavačke kuće "Karpatska veža" iz Mukačeva. Autor je poznatih romana "Vičnyk", "Svitovan", "Krynyčar" i drugi. Laureat je nagrade im. Tarasa Ševčenka – najviše nagrade Ukrajine za 2014. godinu.

Slavko Burda

Aktivnosti UKPD "Ukrajina" – Slavonski Brod tijekom ožujka i travnja 2015.

● Dječja skupina UKPD "Ukrajina" - Slavonski Brod

Dramsko-recitatorska sekcija Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ukrajina" iz Slavanskog Broda održala je 25. ožujka 2015. godine u prostorijama Društva književnu večer posvećenu velikom ukrajinskom piscu i akadem-

skom slikaru Tarasu Ševčenku. O životu i radu Tarasa Ševčenka govorila je voditeljica sekcije gđa Viktorija Čuljak - Rachok. Mješoviti pjevački zbor Društva otpjevao je pjesme Tarasa Ševčenka "Садок вишневий коло хати" i "Якби мені черевики".

Dječja skupina UKPD "Ukrajina" ostvarila je uspješan nastup na svečanoj priredbi u povodu Dana osnovne škole "Bogoslav Šulek" Slavonski Brod. Priredba je održana 29. travnja 2015. godine u Kazališno-koncertnoj dvorani "Ivana Brlić-Mažuranić" u Slavonskom Brodu. Učenici su svojim nastupima pokazali talent u pjesmi, plesu i glumi, a naša dječja skupina UKPD "Ukrajina" Slavonski Brod izvela je "Veseli ples" i "Vjenčić ukrajinskih plesova". Za razigran i veseli ples bili su nagrađeni oduševljenim pljeskom mnogobrojne publike. Uz brojne roditelje i goste svečanoj priredbi nazočio je dogradonačelnik Hrvoje Andrić.

Jasna Bek

"Ljudi koji čine grad"

Nacionalna manifestacija u Vukovaru "Noć knjige 2015."

● Tetjana Ramač, Marija Semenjuk Simeunović i Olesja Beč

U okviru nacionalne manifestacije "Noć knjige 2015." Gradska knjižnica Vukovar organizirala je 23. travnja 2015. godine različite programe za djecu i odrasle. Osim brojnih sugrađana i gostiju, programima je nazočila i zamjenica gradonačelnika Marija Budimir.

"Ljudi koji čine grad", program je na kojem su se predstavile udruge i kulturna društva grada Vukovara. Svaka udruga i društvo organiziralo je prigodnu izložbu, predstavilo se kroz književnu riječ svoga zavičajnika te pripremilo svoje nacionalno jelo. Na taj način publika je saznala mnoštvo zanimljivih informacija o povijesti, doseljavanju te istaknutim piscima pojedinog naroda. Većina sudionika je čitala ulomke iz pojedinih

djela i pjesama na materinjem jeziku te je tako publici približila svoj jezik i kulturu. U programu su sudjelovali Udruga Mađara grada Vukovara koja je predstavila svog nacionalnog pisca Šandora Petefija, te gastronomu i slastičara Esterhazija. Udruga Nijemaca i Austrijanaca iz Vukovara predstavila se kroz književna djela

"Zelena ulica" Zdenke Štefančić Mufa i "Zavičaj, zaborav" Ludwiga Bauera. KUD "Osif Kostelnik" Vukovar se predstavio knjigom "Moj otac – Osif Kostelnik" Blaženke Horvat.

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Ivan Franko" – Vukovar predstavila je potpredsjednica udruge Olesja Beč. Nakon ove prezentacije publici su predstavljene dvije knjige koje je udruga izdala. O prvoj "Ukrajinci vukovarskog kraja" autora Antina Graljuka govorila je Marija Semenjuk Simeunović, a drugu, "Prirodnim stazama Ukrajine – biljke simboli" predstavila je autorica Tetjana Kočnjeva Ramač.

Manifestaciju je posjetio veliki broj Vukovaraca koji su na kraju programa imali priliku degustirati pripremljena nacionalna jela.

Tetjana Ramač

Перше Причастя в Осієку

У неділю, 12 квітня 2015 року Божого, в парафії Христа Царя в Осієку відбулася Свята Літургія, яка відкрила двері дитячого серця Юлії Мартинюк до її найпершої в житті тайни покаяння та до прийняття Ісуса

боятися визнавати помилки. Приходить час, коли дитина вже усвідомлює різницю між добром і злом, правдою та неправдою. І тоді настає час підготовки дитини до її першої сповіді та урочистого Святого Причастя. Дитина, яка

Христа у Пресвятій Євхаристії.

Юлія вперше у святій сповіді пригорнулася до люблячого, милосердного Небесного Отця та зробила свої перші кроки в дорослому житті християнина.

З найменшого віку батьки виховують у дітях відповідальність за свої вчинки, навчають їх не

готується до такого випробування, починає усвідомлювати свої особливі обов'язки.

Підготовка до тайни сповіді - це своєрідне навчання дитини відповідальності перед Богом - нашим Небесним Батьком. Перед першою сповіддю дитина проходить науку, вивчає катехизм,

правди віри, у яких йдеться про те, яким має бути християнин. У самому ж Таїнстві покаяння відбувається безпосередня зустріч з Богом, де Господь - знавець сердець, прощає щиро розкайні гріхи.

Святе Таїнство Євхаристії - це дуже важлива подія. Це найкращий дарунок, який людям залишив Христос: "Хто споживає тіло моє і кров мою п'є, той у мені перебуває, а я - в ньому". Через Євхаристію Ісус перебуває між нами і в нас, супроводжує нас на всіх дорогах нашого життя. Кожне святе Причастя має бути найкращою хвилиною дня і цілого життя кожної дитини.

Приймаючи Святе Причастя, у кожному маленькому сердечку лунає:

"Очисти, Боже, душу мою, наповни її Твоїм життєдайним світлом. Нехай проллється на мене твоя безмежна любов, щоб від нині Ти завжди перебував у мені, а я - у Тобі"

Нехай від нині у цій мандрівці з тобою завжди буде люблячий Бог, Який промовляє до тебе: "Дитино моя, Бог тебе любить, Бог тобі підказує, Бог тебе направляє, Бог тебе веде, Бог бажає твоєї зміни, твого покаяння".

Нехай ця тиха радість твоєї особливої зустрічі з Богом, яка нині наповнює твоє сердечко, серця твоїх рідних, впродовж усієї мандрівки дорослим християнським життям тебе зміцнює і підтримує.

Нехай кожен твій наступний крок, іноді маленький, а іноді велетенський - буде завжди у напрямку Неба!

Після закінчення Святої Літургії Юлія Мартинюк подякувала Богові за отримані ласки прекрасним віршем. Отець Любомир Стурко, сестри Василіянки, батьки, рідні та друзі, усі інші вірники привітали Юлію з її першим важливим християнським екзаменом у житті та всі разом заспівали "На многая літа". Отець Любомир вручив їй Пам'ятку про Першу Сповідь та урочисте Святе Причастя.

Лідія Стурко

Святкуючи Рік Пам'яті Митрополита Андрея Шептицького

Митрополит Андрей Шептицький
(29 липня 1865, Прилбичі - † 1 листопада 1944, Львів)

Митрополит Андрей Шептицький, ЧСВВ (мирське ім'я Роман Марія Александр Шептицький) - граф, єпископ Української греко-католицької церкви, з 17 січня 1901 до смерті - Митрополит Галицький та Архієпископ Львівський - предстоятель Української греко-католицької церкви. Належить до знатного галицького роду Шептицьких.

За час свого служіння значно розбудував греко-католицьку церкву як в Україні, так і за кордоном. Будучи одним із найбагатших людей Галичини, щедро спонсорував українські культурно-просвітницькі товариства, надавав стипендії молодим митцям. У 1905 заснував Національний музей у Львові і придбав для нього велику кількість експонатів. Підтримував українську економічну діяльність, сприяв відкриттю кооперативів. Як Галицький митрополит був депутатом Віденського парламенту та Галицького сейму. Зазнавав утисків більшовиків. Зокрема у 1939 році НКВ Дисти розстріляли його брата Лева і всю його сім'ю у родинному маєтку Шептицьких в Прилбичах.

Роман Шептицький народився у селі Прилбичі (тепер Яворівського району Львівської області). Майбутній Галицький Митрополит походив зі стародавнього роду графів, який у XIX столітті зазнав полонізації, а члени родини стали франкомовними римокатоликами. Шляхетний рід отримав прізвище "Шептицький" від родового маєтку - села Шептиці (Шептич). При хрещенні отримав імена Роман, Александр, Марія. Його тато - граф Ян (Іван) Шептицький, мати - графиня Софія Фредро. Бабуся - Зофія з Яблоновських гербу Гжимала, дружина фундатора будівництва теперішнього Національного академічного українського драматичного театру імені Марії Заньковецької Станіслава

Скарбека.

Подружжя Шептицьких мало семеро синів. Перший син Стефан помер у віці 2-х років, Юрій помер у віці 17-ти років. Третім сином Шептицьких став Роман, відомий як Андрей Шептицький. Четвертий - Казимир - успішний адвокат, який у віці 43 років полишив світську кар'єру і став монахом студитом і відомий як Климентій Шептицький. П'ятий - Олександр. Шостий - Станіслав Генерального штабу і військовий аташе Австро-Угорщини в Римі перед Першою світовою війною, потім став генералом польської армії. Сьомий у 1939 році під час першого російсько-більшовицького вторгнення був замордований більшовиками в Прилбичах разом із дружиною.

Про ранні роки життя Митрополита відомо з книги-спогадів його матері Софії Шептицької. Зокрема, вона зазначає, що в дитинстві Роман вирізнявся сумирною вдачею, любов'ю до молитви, до якої вмів пробудити любов серед оточення. Першу освіту Роман здобув удома. Восени 1879 року разом зі своїми двома братами Юрієм та Олександром розпочав навчання в гімназії Св. Анни у місті Краків (Польща). Невдовзі тут помер його брат Юрій. Роман та уся сім'я Шептицьких глибоко переживали цю втрату. 1 жовтня 1883 року розпочав військову службу в Кракові. 8 січня 1884 року його привели із казарми додому та діагностували скарлатину (супроводжується зараженням крові й гострим запаленням суглобів). У часі хвороби був близький смерті. Наприкінці лютого одужав, однак лікарі наполягли на звільненні з військової служби. Батькові вдалося звільнити Романа з війська, у травні родина повернулася з Кракова до Прилбичів. Восени 1884 р. Роман і Олександр разом поїхали до Німеччини (Вроцлав) на правничі студії в університеті. У 1886 р. вперше відвідав Рим. Влітку 1887 р. завершив університетські студії та на пропозицію батька вирушив до Хирова в колегію єзуїтів. Через тиждень прибув в Добромільський монастир, щоб ознайомитись з життям отців василіян. У жовтні 1887 р. батько відправив Романа у подорож до Росії, під час якої познайомився з філософом Володимиром Соловйовим та істориком Володимиром Антоновичем. Упродовж цієї подорожі відвідав Поділля, Київ, Москву.

8 лютого 1888 р. у Римі взяв участь у загальній аудієнції у папи Лева XIII. Завдяки старанням матері 24 березня папа прийняв їх сім'ю на приватній аудієнції, під час якої Роман просив благословення на те, щоб стати василіянином. Лев XIII не забув про цей візит і пригадав собі його через 11 років. 27 квітня 1888 р. Роман повернувся до

Кракова, через 3 тижні здобув науковий ступінь доктора права.

Благодійність та меценатство

Однією з мало згадуваних соціальних акцій митрополита було те, що він добився в австрійського уряду допомоги для вдів священиків. Під час Другої світової війни священики і миряни Кам'янця зверталися до митрополита Шептицького по допомогу - фінансову і суто церковну: книги, ризи, літургійне начиння тощо, - посиляючись на те, що він є єпископом їхнього міста, - і митрополит у допомозі не відмовив.

Митрополит підтримував діяльність українських культурно-просвітницьких товариств "Просвіта", "Рідна школа", "Сільський господар". Заснував Український Національний Музей, купив у 1905 р. для нього приміщення за 34000 доларів (з допомогою євреїв, бо поляк-власник не бажав продавати будинок українцям). Завдяки піклуванню Шептицького у музеї зібрано одну з найбільших у Європі збірок іконопису.

Церковні, гуманітарні фундації: найперша - Єпархіальна бібліотека в Станіславові (передав 4 тисячі книг із особистої бібліотеки), Академічний Дім, Народна лікарня (яку згодом (1930-1938) перетворили на сучасний шпиталь), гімназії; клопотанням доческого уряду врятував українську господарську академію в Подєбрадах. Андрей Шептицький був ініціатором і засновником Земельного банку у Львові (1910 р.).

На кошти митрополита придбано будівлю, в якій розмістилася художня школа Олексі Новаківського, також майстерня Модеста Сосенка та Осипа Куриласа. Він також надавав стипендії молодим українським митцям для здобуття художньої освіти у найкращих навчальних закладах Європи. На сиротинці передав разом 1 млн доларів; посилав подарунки на Песах єврейським убогим дітям.

Заходами Комісії охорони природи при НТШ митрополит дав розпорядження утворити на землях Львівської митрополії заповідник кедрових лісів на горі Яйко, що біля Підлютого, та заповідник степової рослинності біля Чортової Гори (Пуків на Рогатинщині). То були одні з перших природних заповідників у західній Україні. Сприяв відкриттю курортів (наприклад, у Черчому).

Під його керівництвом певні кошти вкладалися в прибуткові підприємства, акції яких котувалися на європейських біржах. Прибутки спрямовувалися або на благодійність, або на потреби кліру.

Помер Андрей Шептицький 1 листопада 1944 року, його наступником став Йосиф Сліпий.

Маніфестація у Осієку "Кольорові писанки фарбами міста"

● На сцені наймолодші представники УКПТ ім. Тараса Шевченка, Каніжі

Уже традиційно кожного року керівництво міста Осієк організовує передвеликодню маніфестацію під назвою "Кольорові писанки фарбами міста". Маніфестація відбувається на місцевій центральній площі Анте Старчевіча, а учать в ній приймають усі національні меншини та культурні товариства, які діють на території Осечко-бараньської області.

Цього року навіть несприятливі умови не змогли зупинити учасників.

На площі було безліч стендів, на яких учасники презентували свої національні великодні традиції, прикраси та страви. Найголовнішими прикрасами Великодня були, звичайно,

писанки, кольорові та неповторні.

Кожне товариство намагалося якнайкраще представити красу, багатство, особливості великоднього декору в національному стилі.

Українські писанки презентували на своєму стенді члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Лесі Українки з Осієка. Як завжди, велику увагу гостей привертала дерев'яні пасхальні писанки ручної роботи з чудовими різнобарвними мотивами.

На великій, гарно прикрашеній сцені відбулася культурно-мистецька програма, яку також підготували представники національних меншин та

інших культурних товариств.

Українську національну меншину в культурно-мистецькій програмі представили наймолодші члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Тараса Шевченка з Каніжі. Цього року дівчатка з Каніжі під керівництвом голови товариства Желька Хаса, який вчить їх і танцювати, подарували присутнім гарний український таночок "Українська полька". Публіку зачарував не лише танок та його ритмічна мелодія, а й прекрасне українське національне вбрання, віночки та щирі дитячі усмішки.

Дитячий виступ нагородили бурхливими оплесками та запросили маленьких артистів виступити на інших культурних маніфестаціях.

Після виступу наймолодші члени українського товариства з Каніжі разом з членами українського товариства з Осієка мали екскурсію по місту.

Маніфестація "Кольорові писанки фарбами міста" залишила приємні згадки у пам'яті дітей і дорослих, а багато з них придбали собі писанки різних національних меншин, виготовлені різноманітними цікавими техніками.

Олеся Мартинюк

U Kaniži svečano proslavljen Uskrs

Українсько культурно-просвітньо друштво "Taras Ševčenko" iz Kaniže nastavlja raditi i održavati probe i pripreme za uskrsne blagdane i nastupe koji slijede.

Dana 28. ožujka 2015. godine, dan uoči Cvjetnice, mlada plesna sekcija, koja ujedno pohađa ukrajinski jezik po modelu C odlazi na nastup u Osijek gdje na Trgu dr. Ante Starčevića sudjeluje na manifestaciji "Šarana jaja bojama grada" - Publika je bila oduševljena ovim nastupom, poglavito

plesom "Ukrajinska polka" kojim su pokazali da zaista vole svoje Društvo i da vrijedno rade.

U Kaniži je svečano proslavljen Uskrs, najveći kršćanski blagdan. Tradicionalno, organizator svečanosti bio je KUD "Posavac" iz Kaniže uz pomoć članova UKPD "Taras Ševčenko". Takva suradnja postoji u Kaniži od osnutka društava pa sve do danas.

Kako je Uskrs zaista važan blagdan za sve

nas, članovi UKPD "Taras Ševčenko" marljivo se pripremaju kako u Društvu tako i u crkvi, pa već nekoliko godina, ako to vrijeme dozvoli, vrijedni članovi pod vodstvom predsjednika Željka Hasa i dopredsjednika Željka Koropatnickog organiziraju pucanje iz topova na uskrsno jutro i na takav način čestitaju svima uskrsnuće Isusa i spasenje koje dolazi s neba.

Sveta liturgija počela je u 6.00 sati a predvodio ju je velečasni Nikola Stupjak koji je potpora svim vjernicima, svojim župljanima.

Poslije liturgije uslijedio je tradicionalni blagoslov uskrsnih košara, punih pisanica, šunke, paske i tek nakon toga počinje slavlje uskrsnuća Kristova. Vjernici odlaze svojim kućama sa željama za dobro zdravlje, mir i ljubav koje primamo od Boga.

Na drugi dan Uskrsa, 6. travnja u Kaniži je organiziran "Uskrsni koncert" na kojemu su sudjelovali i članovi UKPD "Taras Ševčenko".

Mlađe generacije predstavili su pet ukrajinskih narodnih plesova koje su izveli s velikim entuzijazmom, dok je pjevačka sekcija otpjevala uskrsnu narodnu ukrajinsku pjesmu.

Mirjana Has

Tradicija Cvjetnice ili "Vrbove nedjelje" kod Ukrajinaca

Nedjelja prije Uskrsa kod Ukrajinaca naziva se CVJETNA; ŠUTKOVA ili VRBOVA.

Po kršćanskome učenju, ulazak Isusa Krista u Jeruzalem na Cvjetnu nedjelju mnogobrojni ljudi pozdravljali su palminim granama. Slijedeći običaje blagdana, s obzirom da u Ukrajini ne rastu palme, korištene su vrbove grane. Ovo drvo u Ukrajini je od davnina posebno cijenjeno jer prvo najavljuje dolazak proljeća te posjeduje raznolika ljekovita svojstva.

Posveta vrbove grane stari je običaj kod Ukrajinaca. Prvi zapisi datiraju iz 1073. godine gdje se u "Izbornyku" spominje "Praznyk verbiv". Na Cvjetnu nedjelju (Vrbovu nedjelju) vjernici posvećuju vrbove grane. Rano ujutro, u crkvu odlaze svi ukućani jer se smatra da je veliki grijeh ne otići u crkvu na Cvjetnicu.

Nakon posvete grana djeca nastoje što prije uzeti posvećenu "šutku" i nekoliko mladih, mekih izdanaka – "maca" progutati, jer se vjeruje da će od toga grlo biti zaštićeno.

Nekada su domaćini kuće, odmah nakon mise, u vrtu ili polju sadili po nekoliko posvećenih grana (da povrće i žito dobro rodi) "kako bi rasli na Božju slavu, a ljudima za pomoć u životu". Ostatak "šutke" unosio se u kuću i stavljao na svečano mjesto pored svetih ikona.

Ako bi putem sreli nekoga tko je prespavao i nije bio u crkvi, lagano ga se udaralo posvećenom "šutkom" izgovarajući riječi:

*Ne ja b'ju - verba b'je,
Za tyždenj Velykdenj,
Nedalečke červone jaječko!
(Ne udaram ja – udara vrba,
Za tjedan je Uskrs,
Uskoro ćemo bojati jaja.)*

Mladići i djevojke također su se lagano udarali posvećenom vrбом još pred crkvom i cijelim putem do kuće, govoreći:

*Budj velykyj jak verba,
A zdorovyj jak voda,
A bahatyj jak zemlja!
(Budi velik kao vrba,
zdrav kao voda,
a bogat kao zemlja.)*

U zapadnom dijelu Ukrajine, Halyčyni govorilo se:

*Šutka b'je – ne ja b'ju,
Vidnyni za tyždenj
Bude v nas Velykdenj!
(Šutka udara, a ne ja,
Od danas za tjedan,
Bit će kod nas Uskrs.)*

Posvećena vrba - "šutka" u našem se narodu izuzetno poštuje, pa se smatra da je grijeh po njoj hodati ili je bilo kamo bacati. Ostatci grana su se mogli samo spaliti.

Posvećenoj vrbi pripisivale su se magične moći. Smatralo se da će "šutka", ako se iznese van, pomoći zaustaviti požar ili led. Juha od vrbovih grana pomagala je u liječenju glavobolje, grlobolje, reumatizma te smanjivanju temperature.

Drvo vrbe cijeni se jer raste u zemlji gdje ima dosta vode. Smatra se da je ona prirodni filter za vodu. U narodu se kaže: "Gdje raste vrba, tamo je zdrava voda."

Ukrajinski glazbeni instrumenti kobza i bandura izrađivali su se od vrbovoga drveta jer ono glazbalu daje plemeniti, zvonki zvuk.

Vrbovo se drvo koristilo i za izradu posuda: žlica, posuda za ulje, košara i izdubljenih čamaca. Prepletanjem vrbovih grana ljudi su radili ograde oko svojih imanja.

Vrba simbolizira dugovječnost i punoću života.

"Bez vrbe i kalyne nema Ukrajine" - riječi su koje najbolje opisuju značaj vrbe za Ukrajince.

Tatjana Šagadin

Predstavljanje ukrajinskih uskrasnih običaja u sklopu programa "Tradicija koja nas spaja"

"Tradicija koja nas spaja" ciklus je radionica gospođe, višeg stručnog suradnika za programe hrvatske tradicijske kulture u kojima pripadnici nacionalnih manjina Grada Zagreba prezentiraju svoje običaje vezane uz određene blagdane.

U subotu, 28. ožujka 2015. godine

u Kulturnom centru Dubrava u Zagrebu, održana je uskrasna radionica. Pripadnici ukrajinske, poljske, slovenske, češke, slovačke, makedonske i bugarske nacionalne manjine prikazali su svoje uskrasne običaje izrade pisanica i grana za Cvjetnicu, a bila je prigoda i degustacije uskrasnih jela. Održane su i radionice izrade

hrvatskih tradicijskih pisanica.

Ukrajinska zajednica Grada Zagreba već tradicionalno sudjeluje u ovome, hvale vrijednom programu. Voditeljica radionice Tatjana Šagadin uz pomoć Anne Šagadin predstavile su ukrajinsku nacionalnu manjinu kroz više aktivnosti: radionicu izrade

“šutke” (vrbove grane za Cvjetnicu), radionicu izrade uskrasnih čestitki s motivima ukrajinskih pisanica, plakatnu prezentaciju, izložbu ukra-

jinskih pisanica te degustaciju ukusne uskrasne paske.

Velik interes posjetitelja za ponuđene aktivnosti Ukrajinske za-

jednice Grada Zagreba pokazatelj je uspješnosti prezentiranoga. Program je bio i medijski popraćen.

Tatjana Šagadin

U Osijeku održana radionica izrade pisanica

U oči uskrasnih blagdana, članovi sekcije rukotvorine “Gerdan” Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva “Lesja Ukrajinka” – Osijek, organizirali su uskrasnu radionicu koja je održana u prostoriji gradske četvrti Donji Grad.

Radionicu ukrašavanja i oslikavanja pisanica vodila je prof. Oksana Sturko koja ima puno iskustva i znanja u izradi pisanica različitim tehnikama. Gospođa Oksana najprije je prikazala video-

prezentaciju o izradi najzanimljivijih tehnika oslikavanja pisanica, a potom su se članovi sekcije okušali u izradi pisanica koristeći se različitim tehnikama te napravili čitav niz prekrasnih šaranih pisanica.

Dio pisanica ostavili su za svoje Društvo, a dio su ponijeli kući kao poklon onima koji nisu mogli nazočiti radionici.

Članovi ukrajinske udruge iz Osijeka odlučili su izrađene pisanice predstaviti

na manifestaciji u organizaciji Grada Osijeka pod nazivom “Šarana jaja bo-jama grada” na kojoj sudjeluju već niz godina, predstavljajući na štandu ukrajinske pisanice koje su prošle godine bile nagrađene prvom nagradom.

Za vrijeme radionice mnogi su naučili puno zanimljivih stvari, pridonijeli su svojoj udruzi, te lijepo proveli vrijeme u ugodnome društvu.

Lidija Sturko

Гурткове заняття перед Великоднем

Члени УКІПТ ім. Івана Франка з Вуковара кожного року організовано розписують писанки перед Великоднем

Напередодні вербної неділі, 27 березня 2015 року, зібралися члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка з Вуковара, яким небайдужі національні великодні традиції. Вони завзято взялися за прадавнє мистецтво - розписування

писанок - символу Весни, Вічності та Великодня. Були серед них і справжні майстрині, члени гуртка "Українські народні звичаї та рукоділля", які із задоволенням ділилися своїми таємницями виготовлення писанок. Були й такі, що вперше в житті взяли в руки писачок та пензлик.

Усі були зайняті роботою та знайшли собі заняття по душі. Тим, кому було цікаво працювати з воском та писачком, згуртувалися біля Івани Вовк-Надьж. Вміло та методично, крок за кроком, Івана наносила на яйце таємничі знаки - символи христової віри, пояснюючи присутнім, що вони означають. Наприклад, "крапочки" - це небесні світила, сльози Божої матері, "колесо" - символ безсмерття, вічна Божа любов, "риба" - символ здоров'я, "колоски та зерно" - Воскресіння і т.д.

Учасники мали нагоду ознайомитися з технікою виготовлення мальованки. Мальованка - це імітована під писанку декоративна форма, що розмальовується гуашевими та олійними фарбами. Техніку мальованки презентувала народна майстриня із Петрівців Славка Плішка. Пані Славка щиро ділилася своїми таємницями писанкарства, а також презентувала свою власну колекцію мальованок та крашанок, які можуть бути використані, як сувеніри. Необхідно зазначити, що майстриня розмальовує не тільки яйця, а й декоративні гарбузи та пляшки, пише картини з мальовничими краєвидами.

А яке свято без квітів? Квіти завжди прикрашають і супроводжують нас протягом життя. Багато з них символізують рідний край та домівку, являються національним символом. Саме тому організатори цього гурткового заняття запропонували учасникам навчитися, як швидко і

оригінально можна зробити квіти з кольорового та гофрованого паперу та пізніше використати їх для оформлення зали та стенду, виготовлення українського віночка, прикрасити великодний кошик.

Слід зазначити, що на занятті були присутні не тільки члени українського товариства, а і мешканці міста Вуковар, які зацікавилися національними українськими традиціями, насамперед, писанкарством.

Позитивна невимущена атмосфера й усміхнені обличчя найяскравіше свідчили про те, що заняття сподобалося всім, адже кожен присутній відкрив у собі здібності до творчості.

Тетяна Рамач

Великдень у Осієку

Основні ознаки цього свята також Служба Божа, великодні кошики та писанки. Писанка у своїй символіці поєднала давнину дохристиянських часів, наше сьогодення і віру у вічність.

Українці в Осієку намагаються дотримуватися цих давніх традицій та Великий тиждень проводять згідно з традиціями.

Великодню Службу Божу служив парох греко-католицької парафії у Осієку о. Любомир Стурко. У церкві Христа Царя було багато вірників. Після Служби Божої о. Любомир посвятив кошики з великодніми стравами та привітав вірників і сестер Василянок зі Світлим Христовим Воскресінням. Парафіяни також вітали один одного, дарували один одному писанки та бажали здоров'я і миру.

Лідія Стурко

Великдень, Пасха, Христове Воскресіння. Людство відзначає цей день уже тисячі років. Тож існує чимало способів вшанування Воскреслого Христа, що сформувалися у традиції та звичаї. Для українців цей день особливий, до нього готуються заздалегідь.

Страстного тижня господині печуть особливий хліб - паску - на згадку про Христові слова: "Я є Хліб життя". Ці паски є найбільшою окрасою і основною поживою великоднього столу.

У Страстну п'ятницю - у день страдницької смерті розп'ятого Христа старі й малі ідуть до церкви, щоб вклонитися Святій Плащаниці, поміркувати про своє життя та послухати читання "Дій святих апостолів".

Великодня субота - це останній день підготовки до свята і остання нагода висповідатися й прийняти Святі Тайни Тіла і Крові Христа.

Tradicijsko oslikavanje pisanica u Novskoj

Turistička zajednica Grada Novska, Gradska knjižnica i čitaonica "Ante Jagar" Novska i Udruga žena "Iskra" organizirale su "Tradicijsko oslikavanje pisanica" koje je održano 25. ožujka 2015. godine u Novskoj.

Žene iz Novske su primjenjivale različite tehnike: dekupaž, lijepljenje vunjenih niti, krpica, dijelova salвета, heklanje i dr., dok su članice KPD Ukrajinaca "Karpati" – Lipovljani prikazale ukrašavanje pisanica s voskom. Ovaj način izrade pisanica je za domaćine bio vrlo interesantan, tako da je organizator morao ići u dodatnu kupnju jaja jer je broj zainteresiranih za ovu izradu bio neubičajeno velik. Svoje zanimanje za izradu pisanica voskom iskazao je i dožupan Šišačko-moslavačke županije Marin Piletić, koji je posjetio ovu radionicu, te je za uspomenu odnio pisanicu izrađenu voskom u nekoliko boja, a koju su izradile članice Društva "Karpati".

Ivan Semenjuk

Doprinos obilježavanju Uskrsa u Lipovljanima

ica kojima su doprinijele ukrašavanju parka, a pripadnice organizacije žena HSS-a "Hrvatsko srce" su aranžiranjem i postavljanjem prigodnih ukrasa od slame ukrasile cijeli park.

Izložbu u parku otvorio je načelnik općine Lipovljani Mario Ribar, uz nazočnost stotinjak građana i velikog broja djece, posebno iznenađenih. Ovako ukrašen park posjetili su i predstavnici sredstava javnog informiranja (radio i TV), a park će ostati ukrašen do kraja uskrasnih blagdana. Već sada je dogovorena još bolja organizacija obilježavanja uskrasnih blagdana u Lipovljanima za iduću godinu.

Ivan Semenjuk

Udruga umirovljenika općine Lipovljani, Organizacija žena "Hrvatsko srce" općine Lipovljani i KPD Ukrajinaca "Karpati" – Lipovljani svojim zajedničkim radom su doprinijeli proslavi Uskrsa – najvećeg katoličkog blagdana. Članovi ovih udruga su zajedničkim snagama prigodno ukasili glavni park ispred zgrade Općine Lipovljani, što je po prvi puta organizirano u Lipovljanima.

U organizaciji Udruge umirovljenika općine Lipovljani izrađena je velika pisanica od 1,85 m i postavljena u središtu parka.

Članice KPD Ukrajinaca "Karpati" – Lipovljani i pripadnice ukrajinske

nacionalne manjine, voskom su, u više slojeva boja, izradile preko 100 pisan-

Вербна неділя у Вуковарі

У неділю, 29 березня 2015 року в церковному храмі Христа Царя у Вуковарі зібралися вірники, члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка, щоб відзначити Квітну неділю.

Квітна або вербна неділя свято історичне, одне з найдавніших християнських свят, яке відзначаємо на згадку триумфального в'їзду Ісуса Христа у Єрусалим.

Після Служби Божої, яку відслужив о. Володимир Магоч,

відбулося благословіння вербових галузків. Символічним знаком весни і оберегом України є верба, а гілочки верби, посвячені в церкві перед Великоднем, за народними уявленнями, набували магічних властивостей.

Виходячи з церкви, люди радісно з усмішкою легенько вдаряли один одного освяченою гілочкою верби, промовляючи: "Не я б'ю, верба б'є, за тиждень буде Великдень". Це традиція, яка сповіщає про те, що за тиждень буде Великдень, свято Пасхи, яке з нетерпінням усі чекають.

Тетяна Рамач

У Вуковарі урочисто відсвяткували Христове Воскресіння

5 квітня у світлий празник Христового Воскресіння, найбільш урочистий і радісний з усіх великих празників церковного року, зібралися в Греко-католицькій церкві Христа Царя у Вуковарі парафіяни і гості з воскресною радістю, яка переповнила їхні серця.

"Христос Воскрес!" "Воістину Воскрес!" - ось уже понад тисячу років гомонить у нашому

українському народі цей великодний привіт, яким люди висловлюють велику радість і сповіщають благовість спасіння.

Після Служби Божої, парох о. Володимир Магоч благословив, покропив свяченою водою паски і привітав вірників з Христовим Воскресінням. Це один із багатьох народних звичаїв, який пов'язаний із Великоднем - звичай благословляти пасхальну їжу.

Коло церкви у Вуковарі зібралися українські родини, які, незважаючи на неблагоприємні погодні умови, життєрадісно і весело вітали один одного з цим великим святом.

Ім'я Христа, як сонце, сяє

Любові шле тепло з небес.

І Україна вся співає:

Христос Воскрес!

Христос Воскрес!

Тетяна Рамач

U Šumeću svečano obilježen najveći kršćanski blagdan – Uskrs

Od davnina se u grkokatoličkoj crkvi “Velika Gospa” u Šumeću okupljaju vjernici i zajedno proslavljaju sve vjerske blagdane. Uskrs je jedan od najvećih i najomiljenijih blagdana, kako za odrasle tako i za djecu. Kroz generacije vjernici čuvaju tradiciju svojih predaka, i svaki put na uskrsnu misu ponese lijepe košare pune uskrsnih jela, a to su: pasha, sir, maslac, šunka, kobasica,

kulen, jaja, mladi luk, sol, kruh, te najbitnije – prekrasne šarane pisanice izrađene raznim tehnikama, od šaranja voskom do bojanja ljuskama crvenog luka.

U svakoj obitelji u pripremi uskrsnih košara i bojanja jaja sudjeluju ne samo bake i mame već i djeca. Mještani sela Šumeće puno toga znaju o Uskrsu i tradiciji slavljenja ovoga blagdana.

Uskrsnu misu u Šumeću služio je

župnik grkokatoličke crkve Nikola Stupjak. Nakon mise, župnik je posvetio predivno složene i ukrašene uskrsne košare te čestitao svim vjernicima Uskrs riječima: “Hrystos Voskres!” Vjernici su odgovarali: “Voistynu Voskres!”, a zatim su se, uz međusobna čestitanja uputili u svoje domove gdje su nastavili uskrsno slavlje.

Ozana Stasjuk

U Lipiku održana radionica ukrašavanja pisanica voskom

Grad Lipik, Udruga Ukrajinsko-hrvatskog prijateljstva Lipik i gradska knjižnica i čitaonica Lipik već tradicionalno, pred uskrsne blagdane organizira oslikavanje pisanica voskom kao dio ukrajinskih uskrsnih običaja.

Na ovoj manifestaciji žene udruge “Karpati” prezentiraju ovaj vid održavanja uskrsnih običaja, a prigodno i otpjevaju nekoliko ukrajinskih pjesama. Ovogodišnja radionica održana je 24. ožujka 2015. godine u Multikulturalnom centru Lipik. Veliki interes građana Lipika pokazuje činjenica da su na radionici uzeli učešće i mala djeca i odrasle

osobe, a dobar dio izrađenih pisanica odnijeli su svojim kućama. Ostatak se

prodavao u humanitarne svrhe u Lipiku.

Ivan Semenjuk

Великдень в українській літературі

Великдень - це час, який надихає нас багатством тем і образів. Це найсвітліше християнське свято, яке знайшло відгук у творчості великої кількості геніїв української літератури майже всіх епох. Зараз матимете можливість дізнатися більше про Великдень в українській літературі, себто про ті Великодні, які, завдяки перам наших поетів, збагатили спадщину української поезії.

Якщо глибше зануримося в історію, вже на самому початку українського книгодрукування (поч. XVII ст.) бачимо у Львові надруковану книжечку автора Андрія Скульського "Вірші з трагедії Христос пасхон Григорія Богослова" (1630), яких Іван Огієнко вважає одним із перших зразків української драматургії. Автор книжечки присвятив у передмові читання віршів саме у братській Успенській церкві Львова, де першу частину мали декламувати у страсну п'ятницю, "по уложенню плащаниці до гробу", а другу - "на пресвітлий день воскресіння Господа нашого Ісуса Христа". І тут читає про всіх, хто славлять воскресіння Христове - Богородицю, Йвана Богослова, Йосифа Ариматейського, Никодима, Симона Киринейського, Марію Магдалину, жінки-міроносиць.

Після того, в нашій літературі з'являється українське бароко (кін. XVII-поч. XVIII ст.). Його можна назвати світом веселих, радісних та жартівливих великодніх віршів-

травестій: "Великодня вірша", "Вірша на Великдень", "Вірша, говорена гетьману запорожцями на Світлий парзник Воскресіння Христового", "Доповнення до великодньої вірші".

Наприклад, уривок з вірша "Великодня вірша":

*Нуте лиш беріте яйця!
Скажу я вам диво якесь,
Бач, як будем цілуватись,
То скажу: "Христос воскрес!"
І піп казав: "Обнімайте
Хлопців, дівок, молодичь,
Тільки ж, - казав, - не минайте
Старців, сирот і вдовиць".*

Ще один приклад, уривок з вірша "Вірша на Великдень":

*(...) Він же їй сказав спроста:
"Чого ти, Маріє, плачеш?
Я уже воскрес, як бачиш!"
А жиди на пуп кричать,
Що нарушена печать.
Задали жовнірам плату,
Щоб збрехали так Пілату,
Будто зміг їх кріпкий сон,
А Христа хтось виніс вон.
А Христос був на роботі,
Попалив собі чоботи,
Покіль пекло погасив
І Адама воскресив.
Смерть лежала у куточку,
Рвала на собі сорочку,
І надулась, і сопла,
І на бога щось човпла.
Куца сатана почула,*

*Що і смерть уже заснула,
І Адам сміяться став,
А Мойсей і засвітав;
Прибігає к Аарону,
Зробить справку по закону:
Чи прийшла седмица та,
Чи вийшли Христу літа?
Аарон очки надів,
У біблію поглядів,
Не утерпів, засміявся, -
Куций зразу догадався,
Що Христос уже воскрес, -
Затрусивсь, злякався увесь.*

Окрім віршів-травестій, до сучасного читача дійшли і тексти Григорія Сковороди, представника пізнього українського бароко. Цей великий мислитель нашого народу, "використовуючи саме тему Воскресіння як головної надії християн і спонуки до вибору небесного - "вічного", із пригніченням земного". Наприклад, у "Пісні 7-ій" "Саду божественних пісень", яку Сковорода присвятив воскресінню Христовому, пише:

Я на Голгофу швидше поспішу;

Там висить лікар мій між двома
злочинцями.

Це Йоан тут біля Христа ридає!

Хрест цілує.

О Ісусе! Моя ти відродо!

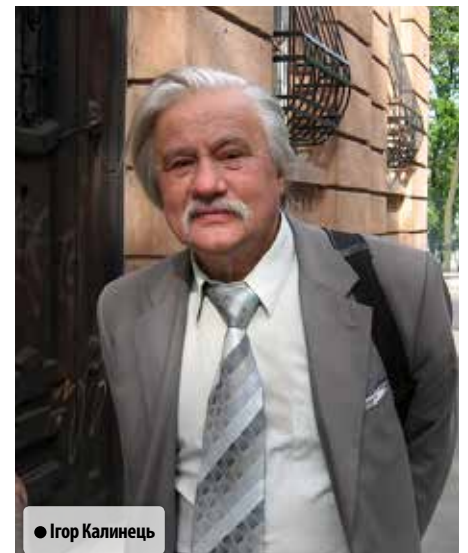
Чи тут ти живеш? О
страждальників радосте!

Даси рятівне мені зіцлення в цій
страсті,

Не даси вік впасти.

● Григорій Сковорода

● Ігор Калинець

Свято Великодня також привертало велику увагу і в подальших епохах української літератури. Саме в поезії – від Шевченкового “На Великдень”, через твори Юрія Федьковича, Івана Франка, Олександра Олеся, Григорія Чупринки, Павла Тичини, великодніх дитячих віршів Марійки Підгірянки до поезій Лесі Храпливої-Щур та Ольги Дучимінської.

Так Іван Франко у своїй творчості згадує перший Великдень на волі:

*Великдень! Боже мій великий!
Ще як світ світом, не було
Для нас Великодня такого!
Від досвіта шум, гомін, крики,
Мов муравлисько, все село
Людьми кишить. Як перший раз
“Христос воскрес” заспівали,
То всі мов діти заридали,
Аж плач той Церквою потряс...
Так бачилось, що вік ми ждали,*

*Аж дотерпілись, достраждали,
Що Він воскрес – посеред нас.*

Варто згадати і альманах, в якому українські поети прославляють воскресіння Христове – “Великодні дзвони. Антологія новішої української великодньої поезії” (Рим, 1968). В ньому, крім уривок з Євангелія, церковних та фольклорних пісень, подано і вірші, якими оспівують воскресіння Христове до 100 українських поетів.

Звісно, що цей побіжний огляд теми Великодня в українській літературі (орієнтований лише на Великдень в поезії) й далеко не вичерпується лише цими творами. Ми тут не згадували безліч творів про особливості переживання Святої Неділі, про народні обряди, звичаї, численні великодні легенди й казки, нариси, мініатюрки про родинне святкування, дитячі спогади Великодніх свят – втім, усього й не перелічити. Але разом

з тим вони нам пригадують щире людське переживання воскресіння Христового, де кожен автор у свій спосіб закликає нас відгукнутися власним серцем та наповнитися великої радості.

Адже, і ми разом з усіма вами та відомим львівським поетом-”шістидесятником” Ігорем Калинцем зокрема заспіваймо Христовому воскресінню:

*Христос воскрес! Радійте люди,
Біжіть у поле, у садок,
Збирайте зіллячко і квіти,
Кладіть на Божий хрест вінок!
Нехай бринять і пахнуть квіти,
Нехай почує Божий рай,
Як на землі радіють діти
І звеселяють рідний край.
На вас погляне Божа Мати,
Радіючи з святих небес...
Збирайтесь, діти, нум співати...
Христос воскрес!
Христос воскрес!*

Tema Uskrsa u ukrajinskoj književnosti

• Ivan Franko

Uskrs je vrijeme koje nas nadahnjuje mnoštvom tema i likova. To je najsvjetliji kršćanski blagdan koji je doživio veliki odaziv u djelima mnoštva genijalnih

predstavnik ukrajinske književnosti kroz sve epohe. U ovome broju dajemo vam mogućnost saznati više o temi Uskrsa u ukrajinskoj književnosti, odnosno o onim Uskrsima koji su zahvaljujući perima svojih autora obogatili naslijeđe ukrajinske poezije.

Ako malo dublje zaronimo u povijest, već na samome početku ukrajinskoga knjigotiska (poč. XVII. st.) vidimo u Ljvivu objavljenu knjigu autora Andrija Skuljskoga “Pjesme iz tragedije Krist pashon Grgura Nazijanskog” (1630.). Te pjesme poznati ukrajinski jezikoslovac i povjesničar jezika Ivan Ohijenko smatra jednim od prvih primjera ukrajinske dramaturgije. Autor ove knjižice je u predgovoru posvetio čitanje pjesama u bratskoj crkvi Velike Gospe u Ljvivu, gdje se prvi dio knjige čita na veliki petak, “nakon odlaganja Torinskog platna”, a drugi “u presvijetli dan uskrsnuća Gospodina našega Isusa Krista”. I tu se čita o svima koji slave uskrsnuće Kristovo: Bogorodici, Ivanu Bogoslovu, Josipu iz Arimateje, Nikodemu, Simonu Kyrnejskome, Mariji Magdaleni te ženama-mironositeljicama.

Nakon toga se u ukrajinskoj književnosti pojavljuje smjer pod nazivom “ukrajinski barok” (kraj XVII.

poč. XVIII. st.). Njega nazivamo svijetom veselih, radosnih i šaljivih uskrsnih pjesama-travestija: “Uskrsna pjesma”, “Pjesma na Uskrs”, “Pjesma koju su Zaporožci govorili hetmanu na Svijetli blagdan Uskrsnuća Kristova”, “Dopuna uskrsne pjesme” i dr.

Naprimjer, dio iz “Uskrsne pjesme”:

*Ajde samo tuč' te jaja!
Reći ću vam čudo jedno,
gle, kad budemo se ljubili,
reći ću: “Krist je uskrsn'o!
I pop je rek'o: “Grlite
dečke, cure, djevojke,
ali, - reče, - ne zaboravite
stare, samce i udov'ce.*

I još jedan primjer iz “Pjesme na Uskrs”:

(...) On joj je reče sprost:
“Zašto ti, Marijo, plačeš?”
Ja već uskrsnuh, kako vidiš!”
(...) A Krist je bio na poslu,
postole si zapalio.
Dok je pakao ugasio
i Adama je uskrs'io.
Smrt je u kutu ležala,
*košulju sa sebe trgala...
I ču Satana*

da smrt je zaspala,
da se Adam smijati stao,
a Mojsije zazviždao;
trči sada k Aronu,
jer želi sve po zakonu:
dode li sedmina ta,
istekoše li Kristu ljeta?
Aron se skoncentrirao,
u Bibliju zavirio,
ne izdržavši se nasmijao.
Vrag se odmah prisjetio,
da Krist je već uskrsnuo.
Uplašio se i zadrhtao.

Osim pjesama-travestija, do današnjega čitatelja stigli su i tekstovi Hryhorija Skovorode, predstavnika kasnog ukrajinskog baroka. Ovaj veliki filozof ukrajinskoga naroda "koristivši upravo temu Uskrsnuća kao glavne nade Kršćana i poticaja ka izboru nebeskoga 'vječnoga' s gušenjem zemaljskoga". Naprimjer, u "Pjesmi 7." iz zbirke "Vrt božanskih pjesama", koju je Skovoroda posvetio uskrsnuću Kristovu, piše:

*Na Golgotu jako žurim;
tam visi vrač moj međ' dvoma zlikovcima.*

To Ivan tamo pri križu plače!

Križ ljubi.

O, Isuse! O, moja utjebo!

Zar tu Ti živiš? O, stradatelju radosti!

Daj (mi) spasiteljski oporavak ovoga časa, ne daj trajnu patnju.

Tema Uskrsa pojavljuje se velikim dijelom i u sljedećim epohama ukrajinske književnosti. Samo u poeziji od Ševčenkove "Na Uskrs", preko Jurija Fed'kovyča, Ivana Franka, Oleksandra Oles'a, Hryhorija Čuprynke,

Pavla Tyčyne, uskrsnjih pjesama za djecu Marijke Pidhirjanke pa sve do poezije Lesje Hraplyve-Ščur i Oljhe Dučyminske.

Tako se Ivan Franko u svojim djelima prisjeća prvoga Uskrsa na slobodi:

Uskrs! Bože moj veliki!

Od kad je svijeta, nije bilo

za nas Uskrsa ovakvoga!

Od svuda galama, vika, krika,

kao mravinjak, cijelo selo

kipi od ljudi. Kad su prvi put

"Krist je uskrsnuo" zapjevali,

svi k'o djeca zaplakaše,

a plač je taj Crkvom odjekivao...

Izgledalo je k'o da smo vijek čekali,

trpili, stradali, da bi On uskrsnuo među nama.

Treba spomenuti i zbirku u kojoj ukrajinski pjesnici proslavljaju uskrsnuće Kristovo pod nazivom "Uskrsna zvona. Antologija novije ukrajinske uskrsne poezije" (Rim, 1968.). U njoj se nalazi, osim ulomaka iz Evanđelja, crkvenih i folklornih pjesama, i sto pjesama ukrajinskih pjesnika u kojima se slavi uskrsnuće Kristovo.

Naravno da ovaj "brzinski" pregled teme Uskrsa u ukrajinskoj književnosti (orijentiranoga samo na poeziju) nije prikazan do kraja samo spomenutim djelima. Ovdje nismo spomenuli mnoštvo djela o posebnosti iščekivanja Velikoga dana (Uskrsa), o narodnim obredima, običajima, brojne uskrsne legende i bajke, minijature o obiteljskome slavlju, dječja sjećanja o uskrsnim blagdanima i što još ne. Ali oni nam predstavljaju iskreno ljudsko iščekivanje uskrsnuća Kristova gdje nas svaki autor na svoj način poziva

● Hryhorij Skovoroda

odazvati se vlastitim srcem i ispuniti sebe velikom radošću.

Eto, za kraj zajedno sa mnom te poznatim ukrajinskim pjesnikom Ihorom Kalyncem zajpevajmo o Kristovu uskrsnuću:

Krist je uskrsnuo! Raduj se svijete,

trči u polje, u vrte,

berite travu i cvijeće,

na Božji križ vijenac stav'te!

Neka se širi miris cvijeća,

neka počuje Božji raj,

da se na zemlji raduju djeca

i vesele rodni kraj.

Pogledat će i vas Božja Mati

veseleći se sa svetih nebesa...

Skupite se, djeco, haj'mo zapjevati...

Krist je uskrsnuo!

Krist je uskrsnuo!

Iz ukrajinskog preveo i pripremio Davor Lagudza

Korištena literatura:

1. Великодні дзвони: антологія новітньої української великодньої поезії / Упоряд. Г. Г. Кінах, ЧСВВ. – Рим: Видавництво ОО Василян, 1968. – 240 с.

2. Івасів Р. Великдень українського слова. // Газета "Галичина" (19 квітня 2014).

3. Огієнко І. (Митрополит Іларіон). Історія української літературної мови / Упоряд., авт. іст.-біогр. нарисів та приміт. М. С. Тимошик. – К.: Наша культура і наука, 2001. – 440 с.

4. Ушкалов Л. В. Григорій Сковорода: семінарій. – Харків: Майдан, 2004. – 776 с.

● Križ kao simbol stradanja

Klasik svjetske i pionir ukrajinske nacionalne kinematografije

Oleksandr Dovženko

● Oleksandr Dovženko 1894. - 1956.

Oleksandr Dovženko prvi je poznatiji redatelj ukrajinske i sovjetske kinematografije. Rođen je u Černjivskoj županiji na sjeveru Ukrajine, u mjestu Sosnycja. Njegovi otac i majka potjecali su iz siromašnih seoskih obitelji, imali su ukupno četrnaestoro djece, no više njih je do svoje punoljetnosti umrlo zbog neimaštine ili bolesti. Mali komad zemlje, koji je obitelj posjedovala, bio je slabe kvalitete što je dodatno pogoršavalo tešku situaciju. Dovženko je u jednome svom zapisu ovim riječima zabilježio spomen na svoju majku: "Rođena za pjesništvo, proplakala je cijeli život i nastavila tako dovijeka." Unatoč čestim nesrećama u obitelji, Dovženko je u djetinjstvu zavolio obitelj, tradiciju, rodnu grudu i prirodu u kojoj je tako često obitavao. Posebno je volio boraviti na rijeci Desni. Unatoč siromaštvu i teškom životu Dovženko se redovito školovao, završio je osnovnu i visoku školu s odličnim ocjenama. Volio je sanjariti, zamišljao je da će jednoga dana postati arhitekt ili umjetnik.

Godine 1911. Dovženko se upisao na Gluhivsko pedagoško sveučilište, jer su uvjeti školovanja ondje bili nešto povoljniji. U svojim memoarima zapisao je da se ondje po prvi put susreo s ukrajinskim knjigama, ali da im je na ukrajinskome jeziku bilo zabranjeno govoriti, posebno

stoga jer su učitelji obavezno dolazili iz ruskih krajeva imperije. Godine 1914. završio je školovanje i nastavio raditi kao učitelj u gradu Žytomiru. Predavao je nekoliko predmeta: prirodu, fiziku, zemljopis, povijest i druge predmete. Tijekom ukrajinske borbe za neovisnost od 1917. do 1920. sudjeluje u revolucionarnim aktivnostima u Kyjivu. Dvije godine ratuje protiv boljševika, u sklopu vojske Ukrajinske narodne republike, a na nagovor bliskoga mu kolege 1920. priključuje se ljevičarima "borotbistima", odnosno Ukrajinskoj stranci socijalnih revolucionara koja je, zahvaljujući spletkama Vladimira Lenjina, vrlo brzo ugašena te pripojena Komunističkoj partiji Ukrajine. Prema istraživanju stručnjaka Serhija Trymbača, patriot Oleksandr Dovženko povjerovao je kako će snaga boljševizma posredstvom ukrajinske komunističke struje pomoći uskrснуću nove ukrajinske države i kulture. Ta su vjerovanja u prvoj polovici 1920-ih bila relativno čvrsta. U tijeku je bila takozvana "ukrajinizacija" koja je trajala do kraja toga desetljeća. S tom se politikom ruski pritisak sveo na namjanju moguću mjeru te se otvorio prostor za neometan razvoj ukrajinske kulture.

Oleksandr Dovženko između 1921. i 1923. godine radi u Varšavi i Berlinu, kao član Ukrajinske diplomatske

misije. Sljedeće tri godine u Harkivu radi karikature za novine "Vijesti Sveukrajinskog središnjeg izvršnog komiteta" – glavne vladine novine Sovjetske Ukrajine. U novom službenom ukrajinskom središtu Harkivu postaje poznata osoba uključena u književni i umjetnički rad grada. Tih godina u Berlinu počinje studirati umjetnost te aktivno slika u Harkivu. Od 1926. Dovženko je počeo raditi kao filmski redatelj u umjetničkom filmskom studiju u Odesi. Njegovi prvi filmovi bili su "Vasja – Reformator" (1926.), "Breme ljubavi" (1926.) i "Torba diplomata" (1927.). Oslanjajući se na ukrajinsku povijest 1927. stvara film "Zvenyhora", kojim se označava početak ukrajinske nacionalne kinematografije. Dovženkov ekspresionistički film "Arsenal" (1929.) posvećen je revolucionarnim zbivanjima u Kyjivu 1918. godine, dok se njegov posljednji nijemi film "Zemlja" (1930.) bavi procesom kolektivizacije u Ukrajini i smatra se iznimnim uradkom, filmskim remek-djelom.

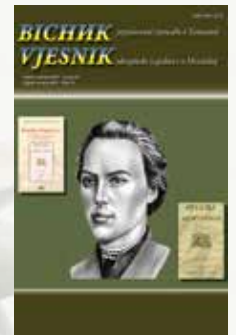
Dovženka su za života više puta kritizirali kao ukrajinskoga nacionalistu, posebno zbog filmova "Zemlja" i "Ivan" (1932.). U posljednjem je prikazana vrlo uspješna izgradnja hidroelektrane na središnjoj ukrajinskoj rijeci Dnipro, što se u Moskvi doživljavalo s ljubomorom i kao svojevrsno rivalstvo koje može ugroziti jedinstvo nanovo Staljinom rusificirane države. Zbog Dovženkove privrženosti Ukrajini prisilili su ga da preseli i stvara u Moskvi. Smatra se da je ondje bio u progonstvu sve do svoje smrti. U Moskvi je stvorio film "Aerograd" (1935.), koji govori o Dalekom istoku te je proveo više od četiri godine na stvaranju filma "Ščors" (1939.), koji opisuje borbu boljševičke vojske protiv ukrajinskih snaga u obrani ukrajinske državnosti tijekom ukrajinsko-sovjetskog rata od 1917. do 1921. godine. Tijekom Drugoga

svjetskog rata Dovženko je napravio filmsku trilogiju: film "Oslobođenje" (1940.) opisuje pripojenje ukrajinske Halyčyne sovjetskoj Ukrajini, drugi film nosi naslov "Bitka za našu sovjetsku Ukrajinu" (1943.), a treći je "Pobjeda na desnoobalnoj Ukrajini" (1945.). Godine 1948. napravio je svoj posljednji film "Život u cvijetu", koji je posvetio botaničaru Ivanu Mičurinu. Dovženkova bogata liričnost, živopisan karakter i poetska snaga njegovih krajolika, stvorili su mu reputaciju "prvog filmskog pjesnika" te vodećeg svjetskog filmskog redatelja. Njegov film "Zemlja" međunarodni je žiri 1958. godine svrstao u 12 najboljih filmova svjetske kinematografije.

Od početka Drugoga svjetskog rata Dovženko se više posvetio pisanju nego stvaranju filmova. On je napisao nekoliko desetaka kratkih priča koje govore o ukrajinskoj tragičnoj sudbini tijekom Drugoga svjetskog rata, te niz romana novoga žanra odnosno filmskih romana. Njegov roman "Ukrajina u plamenu" (1943.) zbog nacionalizma zabranio je sam Josif Staljin. Roman je objavljen tek posthumno i djelomično, a puna verzija tek 1990. godine. Također je poznat njegov roman "Priča vatrenih godina" (1945.) te "Pjesma o moru" iz 1956. godine. Njegov autobiografski roman "Začarana Desna" (1955.) smatra se književnim remek-djelom. Svi njegovi romani objavljeni su posthumno. Njegovi spisi objavljeni su u dvije zbirke: "Radovi u tri sveska" (1958., 1960.) i "Radovi u pet knjiga" (1966.).

Nakon Dovženkove smrti njegova supruga Julija Solnceva, koja je također bila redateljica, napravila je sljedeće filmove prema njegovim zapisima: "Pjesma o moru" (1958.), "Priča vatrenih godina" (1960.), "Začarana Desna" (1964.) i "Nezaboravno" (1968.).

Sergej Burda

Mediterraneo

Дні хорватської культури у Львові

Dani hrvatske kulture u Ljvivu

